

***Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Gminy Kwidzyn
na lata 2021 – 2025***

Kwidzyn 2020

Spis treści:

Wstęp.....	5
I. Podstawy formalne tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn.....	7
I.1. Dokumenty europejskie.....	7
I.2. Dokumenty krajowe.....	7
I.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.....	8
II. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach gminy Kwidzyn..	9
II.1. Położenie i powierzchnia gminy Kwidzyn.....	9
II.2. Ludność gminy Kwidzyn.....	10
III. Diagnoza warunków życia mieszkańców gminy Kwidzyn – środowisko naturalne, środowisko kulturowe, sport i rekreacja, oświata, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne i gospodarka.....	13
III.1. Środowisko naturalne gminy Kwidzyn.....	13
III.2. Historia oraz środowisko kulturowe gminy Kwidzyn.....	14
III.3. Kultura, turystyka i sport w gminie Kwidzyn.....	16
III.4. Zasoby mieszkaniowe oraz infrastruktura komunikacyjna gminy Kwidzyn.....	22
III.5. Usługi publiczne na terenie gminy Kwidzyn (oświata, służba zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, organizacje społeczne).....	24
III.6. Sytuacja gospodarcza w gminie Kwidzyn.....	28
IV. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.....	30
V. Pomoc społeczna w gminie Kwidzyn. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie.....	40
V.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Kwidzyn. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej.....	42

<i>V.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie.....</i>	<i>43</i>
<i>V.3. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych przez OPS w Kwidzynie.....</i>	<i>50</i>
<i>V.4. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Kwidzyn.....</i>	<i>58</i>
<i>VI. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców gminy Kwidzyn. Wyniki badań.....</i>	<i>59</i>
<i>VI.1. Ocena warunków życia w gminie Kwidzyn.....</i>	<i>60</i>
<i>VI.2. Ocena warunków życia w gminie Kwidzyn pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.....</i>	<i>61</i>
<i>VI.3. Skala występowania i dokuczliwości problemów społecznych występujących na terenie gminy Kwidzyn.....</i>	<i>62</i>
<i>VI.4. Problemy rodzin z dziećmi w gminie Kwidzyn.....</i>	<i>63</i>
<i>VI.5. Problemy osób niepełnosprawnych w gminie Kwidzyn.....</i>	<i>65</i>
<i>VI.6. Problemy osób starszych w gminie Kwidzyn.....</i>	<i>66</i>
<i>VI.7. Problemy dzieci i młodzieży w gminie Kwidzyn.....</i>	<i>67</i>
<i>VI.8. Problem uzależnień na terenie gminy Kwidzyn.....</i>	<i>69</i>
<i>VI.9. Dynamika zachowań alkoholowych i zażywania narkotyków w ostatniej dekadzie na terenie gminy Kwidzyn.....</i>	<i>69</i>
<i>VI.10. Spożycie alkoholu.....</i>	<i>71</i>
<i>VI.11. Zażywanie narkotyków.....</i>	<i>73</i>
<i>VI.12. Zjawisko przemocy w rodzinie w gminie Kwidzyn.....</i>	<i>73</i>
<i>VII. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025.....</i>	<i>83</i>

VII.1. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn na lata 2021-2025.....93

VIII. 2. Źródła finansowania. 107

VIII.3. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Kwidzyn lata 2021– 2025..... 111

Spis wykresów: 113

Spis tabel:..... 114

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025 jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Wskazuje ona priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i je zminimalizować. Zdiagnozowanie i określenie najważniejszych problemów społecznych stanowiło podstawę do wskazania metodologii rozwiązania zidentyfikowanych trudności i problemów społecznych, zgodnie z możliwościami jakie wynikają z zadań nałożonych na gminę. Badania przeprowadzone wśród mieszkańców gminy Kwidzyn, a także analizy przeprowadzone w ramach niniejszej strategii stanowiły punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja powinna przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz do niwelowania różnic i dysproporcji społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025 została opracowana, przy aktywnym wsparciu, pomocy i konsultacji pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Na podstawie zdiagnozowanych problemów społecznych przygotowano i opracowano określone kierunki działań, które służyć mają przeciwdziałaniu takim sytuacjom. Poszukiwanie skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych musi uwzględniać fakt, że poszczególne problemy zazwyczaj nie występują pojedynczo a wystąpienie jednego implikuje szereg innych. Przystępując do planowania określonych sposobów rozwiązywania problemów społecznych występujących w gminie konieczne jest uwzględnienie wielokierunkowego i kompleksowego oddziaływania nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów a przede wszystkim na źródło ich powstania.

W związku z powyższym najważniejszym zadaniem jest stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej, w celu integracji działań. Realizacja powyższych celów, w tym zakresie wymaga podejmowania wieloaspektowych i wielokierunkowych działań strategicznych a zwłaszcza:

- ✓ interwencyjnych – o cechach ratownictwa i likwidacji niedoborów, których źródłem jest ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niedostosowanie społeczne,

- ✓asekuracyjnych – uprzedzających pojawienie się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu,
- ✓kompensacyjnych – niwelujących luki i deficyty,
- ✓partycypacyjnych – poszerzających uczestnictwo w życiu publicznym i zapobiegających wszelkim przejawom dyskryminacji, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych występujących w danej społeczności lokalnej. Opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika bezpośrednio z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 poz. 1507). *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 - 2025* składa się z czterech zasadniczych części:

- Pierwsza, ukazuje specyfikę społeczności lokalnej i ma na celu prezentację podstawowych informacji o gminie i ludności.
- W drugiej części przedstawiono diagnozę problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.
- Trzecia część prezentuje wyniki badań, które ukazują opinie mieszkańców na temat warunków życia w gminie oraz problemów społecznych występujących w gminie Kwidzyn.
- Czwarta część - programowa określa cele strategiczne, operacyjne i związane z nimi zadania. W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i jej ewaluacji.

I. Podstawy formalne tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn.

Najważniejsze programy oraz kierunki planowanych działań zawarte w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025* są zgodne i skorelowane z dokumentami na poziomie Unii Europejskiej, Kraju oraz na poziomie Regionalnym i Lokalnym. W poniższej części zaprezentowano opis podstawowych dokumentów strategicznych, które stanowią podstawę i odniesienie do tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

I.1. Dokumenty europejskie.

Najważniejszym i kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia „Europa 2020”. Jest to zaprojektowany na dłuższy okres czasu program rozwoju, który wskazuje na konieczność współpracy państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na problemy, które związane są z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

W ramach strategii wskazane zostały trzy kluczowe priorytety:

- ✓ wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- ✓ wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- ✓ wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

I.2. Dokumenty krajowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn uwzględnia zapisy poniższych dokumentów krajowych:

- ✓ Strategia Długookresowa Kraju Polska 2030.
- ✓ Strategia Średniookresowa Kraju Polska 2020.
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.
- ✓ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020.
- ✓ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.

1.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn uwzględnia zapisy poniższych dokumentów regionalnych i lokalnych:

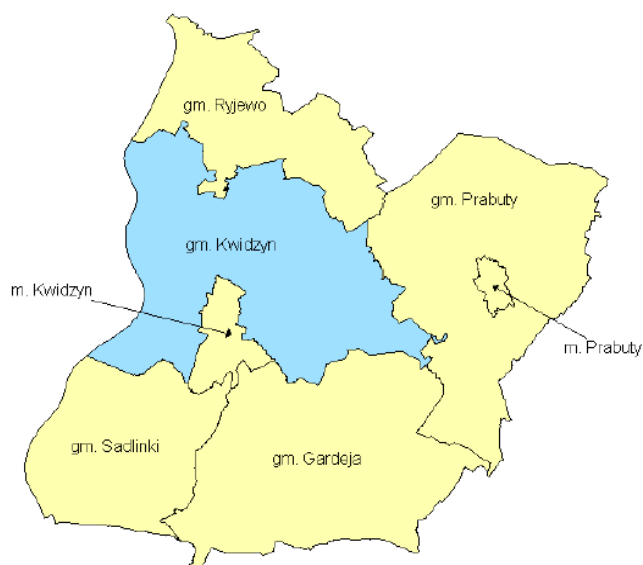
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2030 roku.
- ✓ Strategia Rozwoju Powiatu Kwidzyńskiego na lata 2018-2026.
- ✓ Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2021.

II. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach gminy Kwidzyn.

II.1. Położenie i powierzchnia gminy Kwidzyn.

Gmina Kwidzyn położona jest w południowo-wschodniej części województwa pomorskiego. W skład gminy wchodzi 28 sołectw: Baldram, Brachlewo, Brokowo, Bronno, Dankowo, Dubiel, Gniewskie Pole, Górki, Grabówko, Gurcz, Janowo, Kamionka, Korzeniewo, Licze, Lipianki, Mareza, Mareza Osiedle, Nowy Dwór, Obory, Ośno, Pastwa, Pawlice, Podzamcze, Rakowice, Rakowiec, Rozpędziny, Szałwinek, Tychnowy. Gmina Kwidzyn sąsiaduje z gminami Gniew, Sadlinki, Ryjewo, Prabuty, Gardeja oraz miastem Kwidzyn. Zagospodarowanie terenów gmin sąsiednich niewiele różni się od zagospodarowania gminy Kwidzyn. Od strony gminy Sadlinki i Gardeja dominują tereny rolne, od strony gminy Prabuty znaczne kompleksy leśne, położone w granicach Morawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Od strony północnej gmina Kwidzyn graniczy z lasami (w części w granicach Ryjewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) i terenami rolnymi gminy Ryjewo. Granicę zachodnią gminy Kwidzyn stanowi rzeka Wisła a po jej drugiej stronie rozpoczyna się gmina Gniew. Zagospodarowanie terenów sąsiednich gminy Gniew, to obszar Natura 2000 i korytarz ekologiczny (KE-10), zlokalizowane bezpośrednio przy rzece Wiśle oraz tereny rolnicze. Powierzchnia gminy wynosi 20 660 ha i zamieszkuje ją 11 325 mieszkańców (stan na 31.12.2019 roku według danych ewidencji ludności Urzędu Gminy Kwidzyn), w tym 5 812 mężczyzn oraz 5 513 kobiet (osoby posiadające meldunek stały i czasowy). Siedzibą administracyjną gminy Kwidzyn jest miasto Kwidzyn.

Rysunek 1. Położenie Gminy Kwidzyn w obrębie powiatu kwidzyńskiego

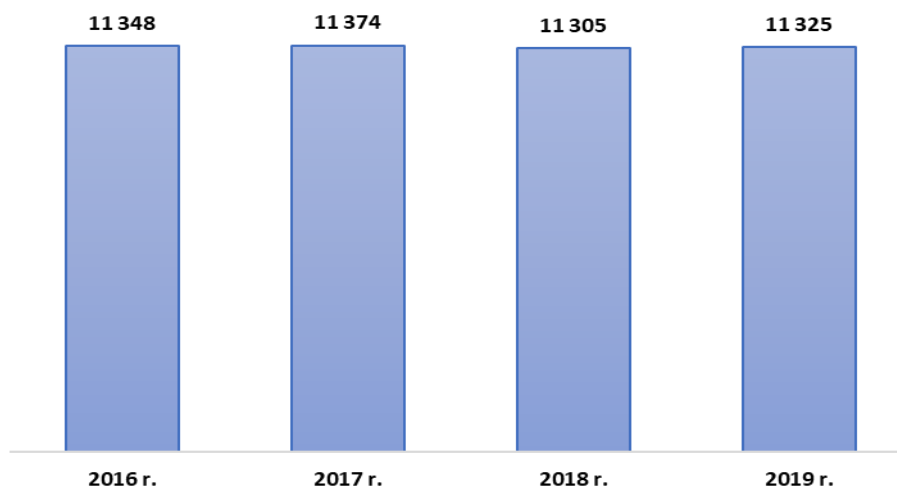

Gmina Kwidzyn jest największą i najliczniejszą z gmin wiejskich leżących na terenie powiatu kwidzyńskiego. Przez gminę Kwidzyn przebiegają dwie drogi krajowe: nr 90 (Jeleń/Droga 91/ Baldram) i nr 55 (Nowy Dwór Gd. – Malbork – Kwidzyn – Grudziądz - Stolno). Ponadto ogromnym udogodnieniem jest przeprawa mostowa na rzece Wiśle, w miejscowości Lipianki.

II.2. Ludność gminy Kwidzyn.

Według danych Urzędu Gminy w Kwidzynie na koniec 2019 roku gminę Kwidzyn zamieszkiwało – 11 325 osób. Odsetek kobiet mieszkających w gminie Kwidzyn wynosił 48,7%, natomiast mężczyzn 51,3%. Największymi sołectwami w gminie są wieś Rakowiec (1 615 mieszkańców stałych), Tychnowy (752 mieszkańców), Korzeniewo (700 mieszkańców) oraz Licze (544 mieszkańców). Gminę można uznać za relatywnie rozdrobnioną administracyjnie – część miejscowości nie liczy nawet 100 mieszkańców (Gilwa Mała, Mały Baldram, Nowa Wieś Kwidzyńska, Rakowieckie Pole, Szadowo, Wola Sosenska), pozostałe są raczej niewielkie. Według danych statystycznych liczba ludności na przestrzeni ostatnich lat nie ulega zmniejszeniu.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Kwidzyn w latach 2016 – 2019 r. (opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kwidzynie)

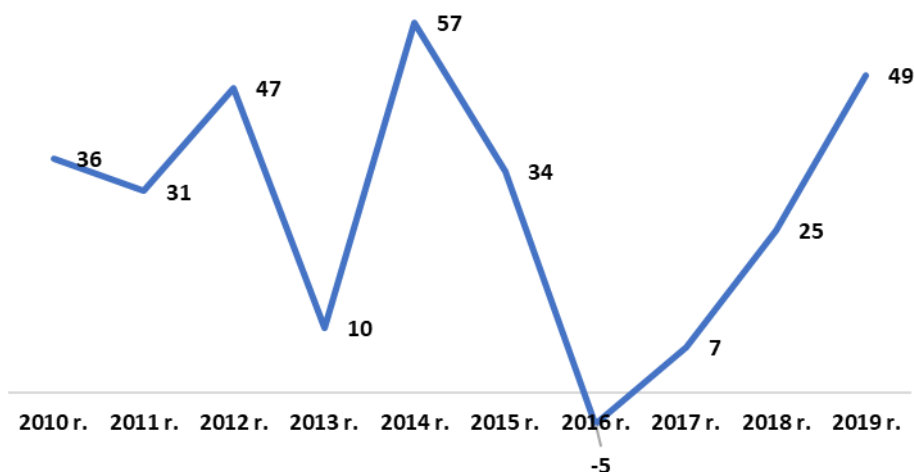
Struktura wiekowa ludności zamieszkującej gminę Kwidzyn różni się od struktury wiekowej mieszkańców całego powiatu kwidzyńskiego. W gminie Kwidzyn w porównaniu do powiatu kwidzyńskiego odnotowano większy odsetek ludności w wieku produkcyjnym i mniejszy w wieku poprodukcyjnym. Oznacza to, że mieszkańcy gminy Kwidzyn są statystycznie młodszy od mieszkańców powiatu kwidzyńskiego.

Tabela 1. Ludność gminy Kwidzyn oraz powiatu kwidzyńskiego według kategorii na koniec 2019 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Wyszczególnienie	gmina Kwidzyn	powiat kwidzyński
w wieku przedprodukcyjnym	20,6%	20,2%
w wieku produkcyjnym	64,5%	61,4%
w wieku poprodukcyjnym	14,8%	18,4%

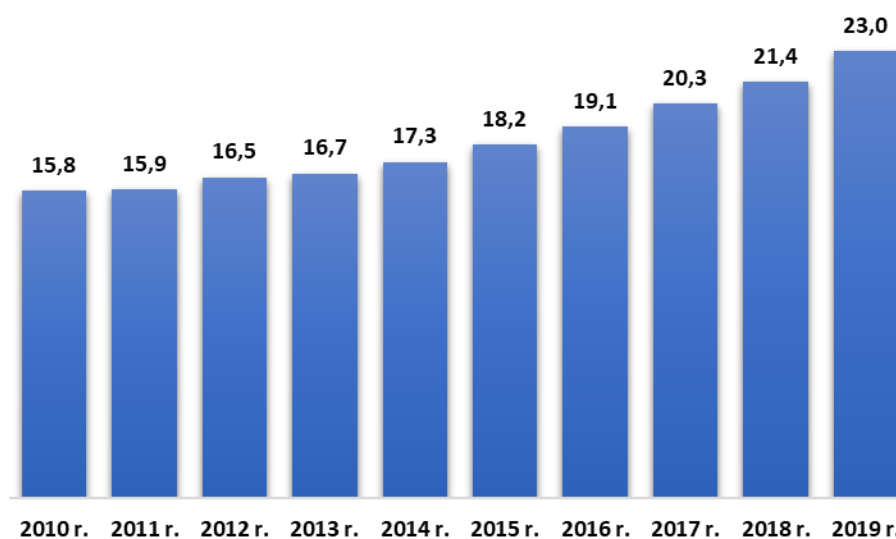
Przyrost naturalny w ostatnim dziesięcioleciu w gminie Kwidzyn jest dodatni - wśród mieszkańców gminy Kwidzyn notuje się zdecydowanie większą liczbę narodzin niż zgonów.

Rysunek 3. Przyrost naturalny w gminie Kwidzyn w latach 2010 – 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Zmiany w strukturze demograficznej ludności, związane ze starzeniem się społeczeństwa, przyczynią się w przyszłości do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, w szczególności osób w wieku emerytalnym. Jednym z przydatnych wskaźników demograficznych określających przyszłe tendencje demograficzne jest wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość tego wskaźnika w gminie Kwidzyn stopniowo wzrasta, osiągając w 2019 roku 23,0 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zwiększające się obciążenie demograficzne jest związane z malejącym odsetkiem osób młodych oraz wzrastającym odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym. Warto także zauważyć, że wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Kwidzyn jest zdecydowanie niższy niż w powiecie kwidzyńskim, który wynosił w 2019 roku 30,1.

Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w gminie Kwidzyn w latach 2010-2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).

W 2019 roku saldo migracji wewnętrznych dla gminy Kwidzyn było dodatnie i wyniosło 49. Więcej mieszkańców wprowadza się niż wyprowadza z gminy Kwidzyn. W tym samym okresie notowało się także dodatnie saldo migracji zagranicznych.

Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Kwidzyn w latach 2016 – 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Rok	saldo migracji wewnętrznych
2016	49
2017	9
2018	-17
2019	-2

Tabela 3. Saldo migracji zagranicznych w gminie Kwidzyn w latach 2016 – 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Rok	saldo migracji zagranicznych
2016	8
2017	4
2018	1
2019	3

III. Diagnoza warunków życia mieszkańców gminy Kwidzyn – środowisko naturalne, środowisko kulturowe, sport i rekreacja, oświata, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne i gospodarka.

III.1. Środowisko naturalne gminy Kwidzyn.

Gmina Kwidzyn jest gminą o typowo rolniczym charakterze. Występują tutaj generalnie żyzne gleby klas bonitacyjnych I - IVa, co w połączeniu z korzystnymi warunkami klimatycznymi stwarza bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 4 783 ha, co stanowi 23,15 % powierzchni całej gminy; są to lasy głównie zaliczane do lasów mieszanych bukowo – dębowo – grabowych z domieszką lipy i klonu. Na glebach wilgotnych przeważa olsza i jesion. Lasy iglaste, zazwyczaj sosnowe z domieszką świerka, pokrywają obszary sandrowe. Przez obszar gminy przepływają rzeki Wisła i Liwa. Na terenie gminy istnieją 4 obszary chronionego krajobrazu:

- ✓Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kwidzyńskiej – jest to część tzw. Żuław Kwidzyńskich w dolinie Dolnej Wisły. Dolina Wisły ma rozbudowaną sieć hydrograficzną. Cechą charakterystyczną jest silnie zróżnicowana roślinność terenów podmokłych. Powierzchnia tego OChK wynosi 1597 ha.
- ✓Sadliński Obszar Chronionego Krajobrazu - obejmuje grądy subkontynentalne na zboczach doliny Wisły oraz fragment doliny Liwy. Powierzchnia OChK wynosi 6 879 ha.
- ✓Ryjewski Obszar Chronionego Krajobrazu - powierzchnia 3 065 ha, z czego część znajduje się w gminie Kwidzyn. Zajmuje zbocza doliny Wisły i jej strefę krawędziową ze zbiorowiskami grądów subkontynentalnych i borów mieszanych.
- ✓Morawski Obszar Chronionego Krajobrazu - powierzchnia 2 909 ha. Fragment pojezierza Iławskiego o łagodnych wzgórzach morenowych, wokół zespołu tzw. Jezior Morawskich: Morawy, Klasztorne, Leśne, Kucki, Różane i Rybno. Są tu tereny o dużych wartościach turystyczno – rekreacyjnych.

Na terenie gminy znajduje się 10 pomników przyrody. Na terenie gminy Kwidzyn znajdują się obszary Natura 2000:

- ✓OSO Doliny Dolnej Wisły PLB 040003
- ✓SOO Dolna Wisła PLH 220033

Obszar jest ostoją ptaków o randze europejskiej, o której decydują gniazdujące tu rybitwy: rzeczne, białoczelne i czarne oraz derkacze i zimorodki. Teren stanowi także bardzo ważną ostoję dla ptaków migrujących i zimujących (zimowisko m.in. gągoła i bielika). W Dolinie Dolnej Wisły zachowały się niewielkie fragmenty ekosystemów typowych dla dolin dużych rzek środkowoeuropejskich: łąki zalewane wiosennym przyborem wód, dynamicznie zmieniające się brzegi rzeki i piaszczyste wyspy w jej nurcie.

III.2. Historia oraz środowisko kulturowe gminy Kwidzyn.

Na ziemiach, które obejmuje obecnie Gmina Kwidzyn, notowana była duża aktywność osadnicza i gospodarcza sięgająca czasów pradziejowych, związana z położeniem tych ziem w rejonie Doliny Wisły. Elementami dziedzictwa historycznego są liczne cmentarzyska oraz osady obronne kultury łużyckiej w Baldramie i Podzamczu. Z okresu Rzymskiego pochodzą znaleziska świadczące o rozwoju osadnictwa i kontaktów handlowych na szlaku bursztynowym (okolice Korzeniewa, Brokowa, Kamionki i Rakowca). Od drugiej połowy X do XII stulecia przypadł największy rozwój wczesnośredniowiecznego osadnictwa polskiego na tym obszarze połowie XII wieku w rejon Kwidzyna dotarły plemiona pruskie. W 1233 roku między Marezą, Lipiankami, i Nebrowem Krzyżacy wzniesli umocowania obronne, rozpoczynając podbój Prus. Wkrótce zaczęto zakładać pierwsze wsie: Tychnowy (1288), Licze i Rakowiec (1293), Kamionka (1299). Rejon Kwidzyna był wówczas centrum osadniczym i administracyjnym, o czym świadczy fakt, iż w 1236 roku gród w Podzamczu określano mianem Mały Kwidzyn.

W czasach panowania krzyżackiego dokonywano lokacji wsi na prawie niemieckim i chełmińskim, ustanawiano sołtysa oraz określano wysokość świadczeń wsi na rzecz właściciela.

Wojny prowadzone w XV wieku i następnych stuleciach nie oszczędziły terenów dzisiejszej gminy, co spowodowało zniszczenie wielu wsi (Baldram, Licze, Rakowice, Rakowiec, Szadowo) oraz spadek liczby osadników. Aby zachęcić nowych osadników wprowadzono czynszowanie chłopów. Wkrótce zaczęli przybywać na teren wsi koloniści z Niemiec oraz Holendrzy. W roku 1788 niemal na terenie całej obecnej gminy nadano chłopom ziemię w dziedziczne użytkowanie.

W okresie międzywojennym na obszarze gminy działały silne ośrodki polskości. W Tychnowach zasłużył się ksiądz Baranowski oraz działacze: A. i F. Liszewscy, M. Głodny, M. Omieczyńska i K. Redmer.

Po II wojnie światowej na terenie gminy uruchamiano szkoły podstawowe, Państwowe Gospodarstwa Rolne, budowano osiedla mieszkaniowe. W 1975 roku utworzono gminę Kwidzyn z siedzibą w mieście Kwidzynie z połączenia gmin Tychnowy i Rakowiec, a w 1976 roku przyłączono również terytorium gminy Korzeniewo.

W okresie międzywojennym na obszarze dzisiejszej gminy, pozostającym wówczas pod panowaniem niemieckim, działały silne ośrodki polskości. Jednym z nich była wieś Tychnowy. Powstał tu polski Bank Ludowy, istniały: biblioteka, czytelnia i szkółka polska założone przez księdza Piotra Baranowskiego. Do najaktywniejszych działaczy należeli: ksiądz Eryk Gross, Aleksander Liszewski, Konrad i Teofil Redmerowie, Marta Omieczyńska, Edmund Komorowski. Szczególnie ważną kartę w historii Ziemi Kwidzyńskiej zapisało Janowo – miejscowość o wieloletnich tradycjach walki o polsność. W okresie plebiscytowym aktywną działalność prowadzili tu: Tadeusz Tollik, Augustyn i Robert Czyżewscy, Bolesław Napiontek, Franciszek Komorowski, Jan Czaja. W Janowie założono Towarzystwo Czytelnii Ludowych organizujące zebrania i pogadanki dla polskiej ludności, działał chór, zespół teatralny i taneczny. Język polski krzewił janowski oddział Stowarzyszenia św. Kingi prowadzony przez księdza Ignacego Niklasa. Po Plebiscycie w 1920 roku, pięć wsi obejmujących obszar dzisiejszego Janowa: Bursztych, Janowo, Kramowo, Nowe Lignowy i Małe Pólko utworzyło tzw. „Małą Polskę” – enklawę polską na ziemiach niemieckich. We wrześniu 1939 roku hitlerowcy aresztowali i zamordowali 13 mieszkańców Janowa. Ich symboliczna mogiła znajduje się na janowskim cmentarzu. Społeczeństwo Janowa i Ziemi Kwidzyńskiej pielęgnuje pamięć o „Małej Polsce” w rocznicowych obchodach plebiscytowych, a pamiątki z tego okresu przechowywane są w Izbie Pamięci Szkoły Podstawowej w Janowie¹.

¹ [Historia Gminy - Gmina Kwidzyn](#)

III.3. Kultura, turystyka i sport w gminie Kwidzyn.

Kultura:

Zadania z zakresu rozwoju kultury na terenie gminy Kwidzyn realizowane są przez Gminy Ośrodek Kultury w Kwidzynie. Gminny Ośrodek Kultury jest samorządową instytucją kultury utworzoną na mocy uchwały Rady Gminy Kwidzyn z dnia 18 marca 2003r., działalność swą rozpoczął z dniem 1 maja 2003r. Obok prowadzenia działalności związanej z organizacją czasu wolnego, Gminny Ośrodek Kultury prowadzi wielokierunkową działalność rozwijającą i zaspokajającą potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnia i promuje kulturę lokalną w kraju i zagranicą.

Do podstawowych zadań Ośrodka należy:

- ✓ Organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę.
- ✓ Tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury.
- ✓ Tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowanie wiedzą i sztuką.
- ✓ Rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych
- ✓ Tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego.
- ✓ Promowanie zespołów twórczych i indywidualnych artystów działających na terenie gminy.
- ✓ Organizowanie własnych imprez kulturalnych, rozrywkowych i rekreacyjnych.
- ✓ Organizowanie koncertów, spektakli, wystaw dzieł sztuki, wieczorów autorskich, spotkań literackich.
- ✓ Prowadzenie nadzoru kulturalnego i opieka nad działalnością kulturalną świetlic wiejskich.
- ✓ Prowadzenie działalności wydawniczej.
- ✓ Współpraca z regionalną prasą i mediami.

Ponadto GOK prowadzi dodatkową działalność obejmującą m.in.:

- ✓ Współpracę z organizacjami i stowarzyszeniami z terenu gminy.
- ✓ Prowadzenie impresariatu artystycznego.
- ✓ Prowadzenie ognisk i zespołów artystycznych oraz kół zainteresowań i klubów.
- ✓ Realizowanie imprez zbiorowych o charakterze obrzędowym, imprez festynowych oraz dyskotekowych.

- ✓ Realizowanie imprez zleconych.
- ✓ Prowadzenie odpłatnych kursów i szkoleń.
- ✓ Świadczenie usług gastronomicznych.

W struktury GOK wchodzi świetlice kulturalno-oświatowe prowadzące działalność w: Rakowcu, Pastwie, Pawlicach, Rozpędzinach, Marezie przy ul. Długiej 5, Gniewskim Polu, Kamionce, Brokowie, Lipiankach, Rakowicach, Gurczu, Marezie przy ul. Osiedlowej, Podzamczu, Dubielu. W placówkach prowadzone są stałe formy edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży z terenu całej gminy na zasadzie uczestnictwa w zespołach, sekcjach oraz kołach zainteresowań.

Ponadto placówki pełnią funkcję opiekuńczo-wychowawczą prowadząc zajęcia świetlicowe. Organizowane są cykliczne imprezy kulturalne: konkursy plastyczne, recytatorskie, turnieje szachowe i tenisa stołowego, wycieczki krajoznawcze, imprezy plenerowe oraz doraźne imprezy okolicznościowe i towarzyskie, np. Dni Matki, Dni Dziecka, Zabawy Choinkowe, Andrzejki, zabawy plenerowe, wystawy prac plastycznych. Działalność GOK ma na celu kształtowanie osobowości dzieci i młodzieży, przygotowanie ich do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, ujawnianie i rozwijanie uzdolnień w amatorskim ruchu artystycznym, budzenie zainteresowań kulturotwórczych, wdrażanie do kulturalnego spędzania czasu wolnego oraz kultywowanie tradycji.

Biblioteka Publiczna Gminy Kwidzyn z siedzibą w Marezie jest samorządową instytucją kultury podlegającą wpisowi do Księgi Rejestrowej Samorządowej Instytucji Kultury. W skład Biblioteki Publicznej Gminy Kwidzyn wchodzi biblioteka w Marezie oraz 4 filie biblioteczne, tj. w Janowie, Korzeniewie, Rakowcu i Tychnowach oraz punkty biblioteczne organizowane zgodnie z potrzebami na terenie gminy. Statutową działalnością biblioteki jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców, a także upowszechnianie wiedzy i nauki, rozwój kultury, dbałość o sprawne funkcjonowanie sieci bibliotecznej i systemu informacyjnego.

Biblioteka Publiczna Gminy Kwidzyn poszerza swoją ofertę działalności kulturalno-oświatowej, dostosowując ją do aktualnych potrzeb użytkowników, głównie poprzez organizowanie:

- ✓ imprez czytelniczych
- ✓ spotkań autorskich dla dorosłych, młodzieży i dzieci z pisarzami przedstawicielami świata kultury, podróżnikami

- ✓ spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki
- ✓ zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji
- ✓ zajęć plastyczno-literackich
- ✓ warsztatów plastycznych
- ✓ konkursów
- ✓ wystaw, na których swoje prace prezentują lokalni artyści
- ✓ projekcji filmowych.

Sport:

Na terenie gminy Kwidzyn w 25 miejscowościach istnieje infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Gmina Kwidzyn systematycznie w ramach posiadanych środków inwestuje i wyposaża miejscowości w tereny rekreacyjno-sportowe

Na terenie gminy Kwidzyn działa 10 klubów sportowych:

- ✓ Ludowy Klub Sportowy „Wisła” Korzeniewo
- ✓ Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Mareza
- ✓ Klub Sportowy „Powiśle Pawlice – Rakowiec”
- ✓ Szkolny Klub Sportowy „NOWAX” w Korzeniewie
- ✓ Szkolny Klub Sportowy „Jankus” Janowo
- ✓ Szkolny Klub Sportowy „Gracz” Tychnowy
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „Młodzik”
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „Radość”
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „KUKS” w Rakowcu
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „Akademia Piłkarska”

Ludowy Klub Sportowy „Wisła” Korzeniewo, Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Mareza, Klub Sportowy „Powiśle Pawlice – Rakowiec”, Uczniowski Klub Sportowy „Młodzik” realizują od wielu lat zadania w zakresie sportu i kultury fizycznej poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju rozgrywkach sportowych na różnych szczeblach. Stowarzyszenia te otrzymują dotacje z budżetu gminy na realizację tych zadań. Ponadto stowarzyszenia te uczestniczą w konsultacjach społecznych nad rocznym programem współpracy Gminy Kwidzyn z organizacjami pozarządowymi na dany rok oraz nad Programem upowszechniania sportu w Gminie Kwidzyn. Niejednokrotnie kluby sportowe są organizatorem imprez sportowych na terenie gminy Kwidzyn, bądź też wykazują zaangażowanie i pomoc przy organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych które organizuje Urząd Gminy Kwidzyn.

Turystyka:

Gmina Kwidzyn położona w sąsiedztwie miasta Kwidzyna oraz miasta Sztumu i Malborka (35 km), w których to znajdują się zamek Krzyżacki w Malborku oraz letnia rezydencja mistrza Krzyżackiego w Sztumie. Zamek w Kwidzynie jest jednym z najważniejszych miejsc, w którym to warto poświęcić uwagę. Położenie gminy w otoczeniu takich znakomitych zabytków stwarza ogromną szansę do pokazania i pochwalenia się walorami gminy Kwidzyn, co nie jest w pełni wykorzystane. Przez teren Gminy Kwidzyn przebiega szlak turystycznym R-1 - III Międzynarodowy Szlak Rowerowy Euro Route R-1

\- kolor zielony - trasa rowerowa prowadzi z Calais we Francji do Saint Petersburga w Rosji oraz na szlaku rowerowym R 9. Gmina od lat inwestuje w infrastrukturę sprzyjającą rozwojowi turystyki rowerowej m.in. poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych i infrastruktury sprzyjającej turystom. Na terenie Gminy Kwidzyn zlokalizowane są gospodarstwa agroturystyczne.

Najciekawsze zabytki i atrakcje turystyczne:

- ✓ Brachlewo - wieś położona przy trasie Kwidzyn - Malbork, ok. 12 km od Kwidzyna, nad jeziorem Jerzewo. Znajduje się tu ośrodek letniego wypoczynku z polem namiotowym, kempingiem, domkami letniskowymi, małą gastronomią, plażą strzeżoną, pomostami i zjeżdżalnią. W niedalekim sąsiedztwie ośrodka znajduje się Ośrodek Edukacji Ekologicznej Zielona Szkoła w Brachlewie, gdzie w ciągu roku odbywają się zajęcia ekologiczne dla dzieci. Szkoła jest bardzo dobrze wyposażona i posiada bardzo dobre warunki noclegowe. Poza zajęciami szkolnymi, gospodarze obiektu chętnie udostępniają miejsca noclegowe turystom. W Brachlewie znajduje się również pomnik ku czci poległych żołnierzy niemieckich w czasie I wojny światowej oraz budynek stacji kolejowej.
- ✓ Dworek w Podzamczu tzw. Biały Dwór - staropolski dwór obronny zbudowany w XVI w., położony na wzniesieniu, z którego rozciąga się widok na Dolinę Wisły. Obecnie znajduje się w nim odrestaurowany hotel z restauracją i stylową kawiarnią w podziemiach. Piękne wnętrza, ciekawe elementy architektury, stare meble, elegancki wystrój i gustowne dekoracje wewnątrz uprzyjemniają pobyt. Obiekt cieszy się dużą popularnością, szczególnie wśród turystów zagranicznych.

- ✓ Górkki – Dwór i park w Górkach. Dwór wzniesiony w 1 ćw. XVI w., wielokrotnie przebudowywany (gruntownie ok. 1850 r.) i remontowany (remont kapitalny w latach 2003-2005). Obecnie jest budynkiem bez cech stylowych z elementami wystroju neoklasycystycznego i secesji. Obecnie mieści się w nim Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- ✓ Grabówko – we wsi znajdują się ruiny mostu drogowo-kolejowego przez Wisłę.
- ✓ Janowo – wieś z bohaterską historią, w której znajduje się kościół neogotycki z lat 1867-1872 zbudowany z cegły, z cmentarzem przykościelnym. W budynku dawnej szkoły podstawowej im. Józefa Piłsudskiego znajduje się Izba Pamięci Narodowej oraz Izba Regionalna. W miejscowości wystawiono pomnik ku czci zamordowanych przez hitlerowców w 1939 r. W Janowie znajduje się również cmentarz ewangelicko-menonicki na wale wiślanym.
- ✓ Korzeniewo – miejscowość nad brzegiem Wisły, gdzie zachowane są drewniane budynki bosmanatu portu wiślanego powstałe w latach czterdziestych XIX wieku, kiedy to Prusacy prowadzili prace regulacyjne w Dolinie Dolnej Wisły i zbudowali port rzeczny w Korzeniewie, a w nim właśnie ten budynek kryjący mechanizmy wodowskazu wskazujący poziom wody w Wiśle (dziś znajduje się tam kaplica) oraz budynek dawnego urzędu wodnego (dziś znajduje się tam budynek mieszkalny).
- ✓ Licze - niewielka miejscowość położona na trasie Kwidzyn-Prabuty. Warto zatrzymać się tutaj, by zobaczyć zabytkowy dworek wybudowany w 1664 roku, przez Jana Kapota - kanclerza Kwidzyna. Dwór zbudowany z cegły palonej, wzorowany na renesansie holenderskim. Ciekawe elementy architektoniczne, dębowe gzymsy, detale ornamentalne z piaskowca. W hallu drewniany strop z inskrypcjami opiewającymi uroki życia doczesnego. Bogato rzeźbiona klatka schodowa. Aktualnie Dwór jest własnością prywatną, ale istnieje możliwość jego zwiedzenia.
- ✓ Mareza – w miejscowości tej znajduje się cmentarz menonicki z końca XVIII w. Na cmentarzu zachowały się dwie kamienne (piaskowiec) stele oraz ok. 100-letni kasztanowiec. Stele wykonane w stylu rokokowym, zdobione figuralnymi płaskorzeźbami oraz bogatą ornamentyką roślinną oraz budynek dawnej stacji kolejki wąskotorowej.
- ✓ Pastwa – w miejscowości tej znajduje się kościół filialny wzniesiony w 1906 r. dla gminy ewangelickiej, w stylu neogotyckim, na planie prostokąta, z absydą od wschodu na rzucie ośmioboku, z nieznacznie wysuniętym ryzalitem w elewacji pd., murowany, z cegły

licówki, na kamiennej podmurówce, z dachem wielospadowym, krytym dachówką zakładkową.

- ✓ Rakowiec - miejscowość położona na trasie Kwidzyn-Prabuty. Przejeżdżając przez tę miejscowość warto zatrzymać się, by wejść do murowanego z cegły gotyckiego kościoła wzniesionego w latach 1330-1340, przebudowanego w latach 1772-1725. Skręcając w kierunku dawnej stacji kolejowej można dojechać do zabytkowego dworku myśliwskiego wybudowanego w połowie XVIII wieku przez junkrów pruskich. Obecnie w zabytkowych zabudowaniach dworku myśliwskiego mieści się pensjonat i stadnina koni.
- ✓ Szadowski Młyn - przepięknie położona osada oddalona od Kwidzyna ok. 15 km, bardzo popularne miejsce sobotnio-niedzielnego wypoczynku mieszkańców Kwidzyna i okolic. Przepływa tędy rzeka Liwa, tworząc rozlewisko z wysokimi, porośniętymi drzewami brzegami. Niegdyś była w tym miejscu ulokowana wieś, wybudowano młyn i tartak. Obecnie zachował się młyn z zabudowaniami gospodarczymi który zaadaptowano na ośrodek szkoleniowy dla wolontariuszy WOŚP wraz z elektrownią wodną. W tym miejscu, latem, organizowane są liczne spływy i pikniki kajakowe.
- ✓ Tychnowy - wieś położona przy trasie Kwidzyn - Malbork, niedaleko od Kwidzyna. Można zatrzymać się tutaj, by wejść do kościoła parafialnego wzniesionego w XIV w. W Tychnowach tej znajduje się przydrożna kapliczka wybudowana w 1853 roku z rzeźbą św. Rocha.

III.4. Zasoby mieszkaniowe oraz infrastruktura komunikacyjna gminy Kwidzyn.

Na terenie gminy infrastruktura budowlana różni się wiekiem, powierzchnią zabudowy, technologią wykonania, przeznaczeniem oraz wynikającą z podstawowych parametrów energochłonnością. Na terenie gminy należy wyróżnić:

- ✓ budynki mieszkalne,
- ✓ obiekty użyteczności publicznej,
- ✓ obiekty pod działalność usługowo-handlową i wytwórczą,
- ✓ obiekty pod działalność rolniczą.

Charakter zabudowy mieszkaniowej jest niejednorodny. W ogólnej strukturze osadnictwa dominują następujące typy zabudowań:

- ✓ zwarta, intensywna zabudowa jednorodzinna,
- ✓ zabudowa jednorodzinna rozproszona.

W 2019 roku mienie gminy Kwidzyn stanowią między innymi: 83 lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach stanowiących wyłączną własność gminy, 34 lokale mieszkalne położone w budynkach stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych oraz 49 lokali użytkowych, łącznie z niepublicznymi przedszkolami, bibliotekami i remizami strażackimi. Według stanu na 31.12.2019 roku zasoby lokali mieszkalnych jakimi dysponuje gmina prezentują się następująco.

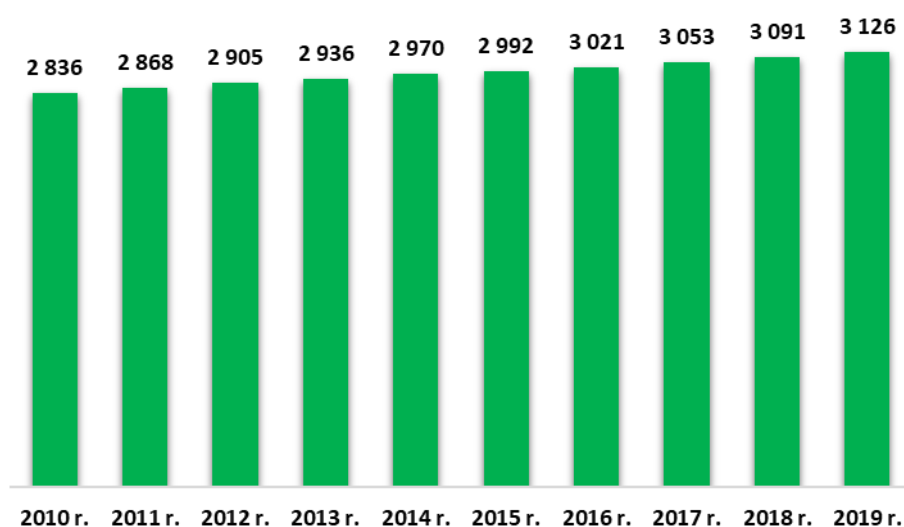
Wyszczególnienie	2015 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Kwidzyn	120	117	115
Liczba osób oczekujących na najem	82	105	109

Z powyższych danych wynika, że liczba osób oczekujących na najem komunalnych lokali mieszkalnych wykazuje tendencję wzrastającą. Niestety w gminie nie przybywa lokali mieszkalnych. Z uwagi na brak wolnych lokali mieszkalnych oraz długoletnie stosunki najmu zawarte z najemcami, nie dopatruje się szans na pomniejszenie kolejki osób oczekujących na przyznanie lokalu komunalnego w najbliższych latach. Na terenie gminy Kwidzyn znajduje się 19 lokali socjalnych. Na mieszkanie socjalne w 2019 roku oczekiwały 3 osoby.

➤Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe w całej gminie wynoszą według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2019 roku 3 126 mieszkań, których łączna powierzchnia wynosi 282 407m². Przeciętna wielkość mieszkania to 90,3m². W porównaniu do danych z końca 2011 roku liczba mieszkań wzrosła dynamicznie. Wzrost liczby mieszkań wyniósł 290. Jest to o 10,2% mieszkań więcej niż w roku 2010.

Rysunek 5. Liczba mieszkań na terenie gminy Kwidzyn w latach 2010 – 2019.
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).

➤Infrastruktura komunikacyjna gminy Kwidzyn.

Istotnym elementem życia społeczno-gospodarczego gminy jest także infrastruktura komunikacyjna. Gminę przecina droga krajowa 55 stanowiąca główny trakt komunikacyjny. Ważnym szlakiem komunikacyjnym jest droga krajowa 90, stanowiąc połączenie Miasta Kwidzyna oraz Gminy Kwidzyn z autostradą A1. Główne połączenia z innymi ośrodkami znajdują się w mieście Kwidzyn. Jest to utrudnienie dla mieszkańców gminy Kwidzyn.

teren Gminy Kwidzyn przebiegają następujące drogi:

krajowe:

- ✓55 – Nowy Dwór Gdański – Stolno
- ✓90 – Jeleń – Baldram

wojewódzkie:

- ✓518 – Gniew – Kwidzyn
- ✓521 – Kwidzyn – Iława

- ✓524 – Brachlewo – Licze
- ✓525 – stacja kolejowa Ryjewo – Szkaradowo – 518
- ✓529 – stacja kolejowa Brachlewo
- ✓532 – stacja kolejowa Kwidzyn – Gardeja
- ✓588 – Opalenie – Kwidzyn

powiatowe:

- ✓3140G – (Pierzchowice) – Kwidzyn
- ✓3201G – Tychnowy – Rakowiec
- ✓3202G – Szkaradowo – Gurcz
- ✓3204G – Janowo – Korzeniewo
- ✓3205G – Gurcz – Lipianki
- ✓3209G – Grabowo – Rusinowo
- ✓3210G – Tychnowy – Straszewo
- ✓3217G – Rakowiec – Kołodzieje
- ✓3232G – Rakowiec – Krzykosy
- ✓3237G – Rakowiec – Pawlice

III.5. Usługi publiczne na terenie gminy Kwidzyn (oświata, służba zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, organizacje społeczne)

Oświata w gminie Kwidzyn.

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół podstawowych i przedszkola. Placówki oświatowe są dobrze wyposażone zarówno pod kątem architektonicznym, jak również dydaktycznym. Słabą stroną placówek oświatowych usytuowanych na terenie Gminy Kwidzyn jest liczebność oddziałów. Wobec powyższego nie wykorzystuje się w pełni zaplecza, którym dysponują placówki. Wpływ na liczebność dzieci uczęszczających do szkół z terenu Gminy Kwidzyn wywiera położenie samej gminy, która okala miasto Kwidzyn. Na terenie miasta Kwidzyna znajduje się też większość zakładów pracy mieszkańców Gminy Kwidzyn, co powoduje, iż ze względów logistycznych rodzice oddają swoje dzieci do placówek usytuowanych w pobliżu bądź po drodze do miejsca pracy.

Na terenie Gminy funkcjonują 3 samodzielne przedszkola, w tym Przedszkole w Korzeniewie, Niepubliczne Przedszkole „GAMA” w Rakowcu, Niepubliczne Przedszkole

„Słoneczko” w Marezie oraz 9 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w Liczu, Nowym Dworze, Janowie oraz Tychnowach.

Szkoły podstawowe na terenie Gminy Kwidzyn:

✓ Szkoła Podstawowa w Liczu.

Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020: **88 dzieci**

Oddział przedszkolny 3-5 lat: **23 dzieci**

Oddział przedszkolny 6 lat: **19 dzieci**

✓ Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze

Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020: **104 dzieci**

Oddział przedszkolny 3-5 lat: **29 dzieci**

Oddział przedszkolny 6 lat: **8 dzieci**

✓ Szkoła Podstawowa im. Marii Kotlarz w Tychnowach

Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020: **125 dzieci**

Oddział przedszkolny 3-5 lat: **48 dzieci**

Oddział przedszkolny 6 lat: **12 dzieci**

✓ Szkoła Podstawowa im. gen. Augusta Emila Fieldorfa ps. „Nil” w Rakowcu

Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020: **169 dzieci**

✓ Szkoła Podstawowa w Korzeniewie

Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020: **169 dzieci**

✓ Szkoła Podstawowa w Janowie

Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020: **105 dzieci**

Oddział przedszkolny 3-5 lat: **18 dzieci**

Oddział przedszkolny 6 lat: **25 dzieci**

Służba zdrowia w gminie Kwidzyn.

Na terenie Gminy Kwidzyn znajdują się 3 NZOZ t.j. w Pastwie, w Tychnowach, w Rakowcu. Gmina realizuje również Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. Gmina Kwidzyn angażuje się w przedsięwzięcia w zakresie udzielania pomocy dzieciom niepełnosprawnym.

Od wielu lat wspiera działania na rzecz osób niepełnosprawnych, a w ostatnich latach Gmina Kwidzyn udziela Powiatowi Kwidzyńskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, realizowanej przez organizacje pozarządowe.

Bezpieczeństwo publiczne w gminie Kwidzyn.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy. Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Swój wkład w poprawę efektywności działania ww. służb mają władze Gminy, które wspierają jednostki OSP:

- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna w Podzameczu
- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Dworze Kwidzyńskim
- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna w Pastwie
- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna w Rakowcu
- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna w Tychnowach

Celem zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej co roku w budżecie Gminy zapewnia się środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie jednostek OSP i utrzymanie ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów baz lokalowych. Jednostki należące do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego dotowane są dodatkowo z budżetu państwa. Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Kwidzyn czuwają policjanci z Powiatowej Komendy Policji w Kwidzynie z Rewiru Dzielnicowych Miasta i Gminy Kwidzyn.

Organizacje społeczne działające na terenie Gminy

Na terenie gminy działają stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, które obok sektora publicznego i prywatnego są trzecim sektorem działającym na rzecz dobra publicznego. Stanowią bazę dla rozwoju lokalnych społeczności. Zrzeszają najaktywniejszych i najbardziej wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska. Podejmują cenne działania dla dobra mieszkańców oraz integrują i aktywizują społeczność lokalną. Stanowią znakomite uzupełnienie działań podejmowanych przez lokalne samorządy. Współpraca jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi stwarza szansę na lepsze zorganizowanie wspólnego celu, jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy. Na terenie gminy Kwidzyn działają stowarzyszenia i organizacje społeczne o charakterze formalnym i nieformalnym - do najważniejszych zaliczyć należy:

- ✓OSP Rakowiec,
- ✓OSP Tychnowy,
- ✓OSP Pastwa,
- ✓Fundacja "Misericordia" ,
- ✓Stowarzyszenie Mieszkańców i Sympatyków Wsi Rakowiec,
- ✓Stowarzyszenie Mieszkańców na Rzecz Rozwoju Wsi Dankowo „Zakątek Dankowo”,
- ✓Powiślańska Regionalna Agencja Zarządzania Energią,
- ✓Olimpiady Specjalne Polska Oddział Regionalny Pomorskie,
- ✓Stowarzyszenie „Jesteśmy dla Rakowca” ,
- ✓Stowarzyszenie „SENIORZY 50 +”,
- ✓Stowarzyszenie „Aktywność”,
- ✓Stowarzyszenie ASM,
- ✓Stowarzyszenie Nadwiślański Klaster Energii Odnawialnych,
- ✓Stowarzyszenie „Pod Lasem” ,
- ✓Powiatowe Stowarzyszenie Pszczelarzy w Kwidzynie,
- ✓Stowarzyszenie KwidzynMamki,
- ✓Stowarzyszenie Miłośników Marezy „CIUCHCIA” w Marezie,
- ✓Kwidzyński Klub Shorin-ryu Karate,
- ✓Stowarzyszenie „Z biegiem Wisły”,
- ✓Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Powiatu Kwidzyńskiego „KAMIONKA”,
- ✓Klub Jeździecki Rakowiec-Kwidzyn.

Część z tych organizacji ma zasięg ogólnogminny, a część działa w określonych środowiskach, ale wszystkie realizują zadania służące rozwojowi gminy i najbliższego otoczenia.

Na terenie gminy Kwidzyn działa 10 Kół Gospodyń Wiejskich, które działają na rzecz swoich miejscowości, ale także promując sztukę kulinarną oraz Gminę Kwidzyn podczas różnego rodzaju spotkań:

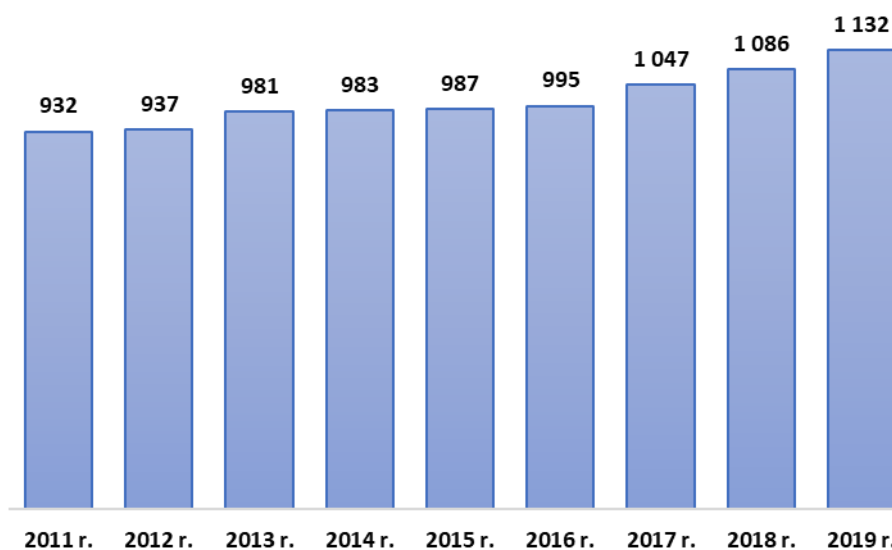
- ✓KGW Brachlewo,
- ✓KGW Gniewskie Pole,
- ✓KGW Janowo,
- ✓KGW Licze,
- ✓KGW Maresa,
- ✓KGW Obory,
- ✓KGW Pastwa,
- ✓KGW Rakowiec,
- ✓KGW Tychnowy,
- ✓Koło Kobiet Korzeniewskich.

III.6. Sytuacja gospodarcza w gminie Kwidzyn.

Gmina Kwidzyn charakteryzuje się dużym udziałem gruntów ornych w całości powierzchni Gminy. Na terenie gminy występują żyzne gleby klas bonitacyjnych I - IVa, co w połączeniu z korzystnymi warunkami klimatycznymi stwarza bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. Łączna powierzchnia wszystkich gospodarstw rolnych Gminy Kwidzyn wynosiła w 2019 roku 13069 ha.

Według danych GUS na koniec 2019 roku na terenie gminy Kwidzyn funkcjonowały 1 132 podmioty gospodarcze, w tym 126 spółek (70 spółki handlowe, 55 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz 56 spółek cywilnych). Jednoosobową działalność gospodarczą prowadziło 887 osób. Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat ulega systematycznemu wzrostowi. W porównaniu do danych z 2011 roku liczba podmiotów zwiększyła się o 200, co stanowi istotny przyrost na poziomie 21,5%. Przedstawiony wykres ukazuje rozkład liczby przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich lat oraz dynamikę wzrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie Kwidzyn.

Rysunek 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Kwidzyn w latach 2011 – 2019
(źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Opierając się na danych ze spisu REGON na dzień 31.12.2019 roku w ramach sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności widać wyraźnie, iż największy odsetek przedsiębiorstw w gminie Kwidzyn stanowią firmy działające w branży: handel detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe. Poniższa tabela przedstawia rozkład wszystkich podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w gminie Kwidzyn.

Tabela 4. Branże i liczba podmiotów w gminie Kwidzyn na dzień 31.12.2019 r.
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Sekcja PKD	Liczba podmiotów
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	231
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	156
Sekcja F – Budownictwo	154
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	140
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	76
Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	67
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	60
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	58
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	43
Sekcja P – Edukacja	32
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	25
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	24
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22

Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18
Sekcja J - Informacja i komunikacja	15
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3

W Gminie Kwidzyn dominują przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (w tym mikroprzedsiębiorstwa). Na dzień 31.12.2019 roku odnotowano 1 132 takich podmiotów gospodarczych co stanowiło – 96,3%. Liczba firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników to – 40. Na terenie gminy Kwidzyn odnotowano 2 podmiot zatrudniające od 50 do 249 pracowników.

W 2015 roku na terenie gminy Kwidzyn oddany został do użytku Park Przemysłowo – Technologiczny wraz z Centrum Energii Odnawialnej. W ramach projektu wybudowano biura, sale szkoleniowe oraz budynki Inkubatora Przedsiębiorczości i Europejskiego Centrum Energii Odnawialnych. Teren Kwidzyńskiego Parku Przemysłowo – Technologicznego to obszar 34,31 ha, położony bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 521.

IV. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.

Poniżej przedstawiono informacje, które pozyskane zostały z instytucji mających swoją siedzibę na terenie gminy Kwidzyn zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym problemów uzależnień. Zasadnicze badania opinii mieszkańców gminy Kwidzyn poprzedzone zostały analizą danych zastanych. Analiza kluczowych problemów społecznych została dokonana na podstawie analizy dokumentów zastanych. Jednym z głównych założeń niniejszej diagnozy było przedstawienie kluczowych problemów związanych ze sferą socjalną społeczności lokalnej gminy Kwidzyn. W 2019 r. liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wynosiła 377. W porównaniu do danych z 2018 roku liczba rodzin korzystających z pomocy zmniejszyła się o 33 rodziny, natomiast w porównaniu do 2017 roku o 53 rodziny. W gminie Kwidzyn najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2019 roku było kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie. W dalszej części opracowania omówiono najważniejsze

problemy społeczne występujące na terenie gminy Kwidzyn wraz z liczbą rodzin objętych pomocą i wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie w 2019 roku.

Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących składników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji. „Ubóstwo” - to termin, który funkcjonuje w świadomości społecznej jako brak dostatecznych środków materialnych do życia, jako bieda, niedostatek. Idąc dalej - ubóstwo można zdefiniować także jako „stan poniżej pewnego zmiennego w czasie progu dochodowego lub progu realizacji potrzeb w odniesieniu do jednostki, rodziny lub grupy społecznej”. W terminologii pedagogiki społecznej funkcjonują, poza tym dwa rodzaje ubóstwa: absolutne (bezwzględne) i względne. Pierwsze z nich rozpatrywane jest w znaczeniu węższym i szerszym. W ujęciu węższym - ubóstwo absolutne oznacza stan niezaspokojenia minimalnych potrzeb biologicznych, zaś w szerszym - jest określane jako stan niezaspokojenia potrzeb uznanych w danym społeczeństwie i w danym czasie za minimalne. Nieco inne stanowisko przyjmują zwolennicy interpretacji ubóstwa jako zjawiska względnego, bowiem łączą je z nadmiernymi rozpiętościami w poziomie życia. Powyższe słowa potwierdzają opinię, że zdefiniowanie ubóstwa nie należy do rzeczy łatwych, podobnie jak określenie wielu innych zjawisk społecznych. Trudno oddzielić od siebie przyczyny i konsekwencje ubóstwa, gdyż zjawisko to ma charakter przyczynowo - skutkowy. Wzrost ilościowy i jakościowy tej patologii polega na wzajemnym oddziaływaniu na siebie przyczyn i skutków naprzemiennie. Ze względu na etiologię, pochodzenie i podłoże, ubóstwo dzieli się najczęściej w literaturze na zawinione i niezawinione. Pierwsze z nich - ubóstwo zawinione dotyczy m.in. osób z tzw. marginesu społecznego, czyli alkoholików, narkomanów oraz osób, które nigdy nie pracowały, gdyż cechuje ich chroniczna niechęć do pracy. Z kolei na ubóstwo niezawinione dotyka takie osoby jak: emeryci, renciści, osoby z rodzin niepełnych, rolnicy. W dobie przemian gospodarczych do grupy tej dołączyła także rzesza bezrobotnych. Obok tego podziału mówi się także często o indywidualnej lub społecznej genezie ubóstwa, gdzie odchodzi się nieco od wartościowania i oceniania, czy jest to ubóstwo zawinione, czy też nie. Pojęcie ubóstwa powstałego na drodze indywidualnych sytuacji życiowych obejmuje takie aspekty jak: wielodzietność; uzależnienia (zwłaszcza narkomania

i alkoholizm); niepełnosprawność fizyczna, psychiczna, umysłowa; samotność (zjawisko szczególnie częste wśród emerytów i rencistów posiadających niskie uposażenia finansowe); wychowywanie się w rodzinach niepełnych i rozbitych; niski status wykształcenia prowadzący do bezrobocia; przewlekła choroba; inne przeżycia (np. śmierć kogoś bliskiego) utrudniające aktywne i prawidłowe funkcjonowanie. Warto też zauważyć, że w wielu przypadkach problemy te nie występują pojedynczo, ale zespołowo nawarstwiając się stawiają jednostkę w bardzo niekorzystnej sytuacji. **W 2019 roku ubóstwo jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyło 255 rodzin z terenu gminy Kwidzyn.** Skala problemu ubóstwa w gminie Kwidzyn ulega stopniowemu zmniejszeniu, niemniej jest to nadal jeden z ważniejszych i aktualnych problemów społecznych.

Długotrwała lub ciężka choroba

Hasło Światowej Organizacji Zdrowia: „Zdrowie zaczyna się w domu” podkreśla rolę rodziny w kształtowaniu i ochronie zdrowia jej członków. Rodzina jako podstawowa jednostka społeczna jest współodpowiedzialna za zdrowie swoich członków, ponieważ stanowi jedną z najstarszych i najsilniejszych struktur społecznych. Jej członków wiążą bowiem cechy genetyczne, środowiskowe i obyczajowe. Zdrowie rodziny jest pojęciem znacznie szerszym niż suma zdrowia jej członków. Uwzględnia bowiem rolę oddziaływania psychologicznego, społecznego i zdrowotnego między sobą, w tym zależności zachodzące między poszczególnymi członkami. Rola rodziny w podnoszeniu poziomu zdrowia zależy od kompleksu czynników wewnątrz i zewnątrz rodziny. Czynniki wewnątrzrodzinne sprzyjające spełnieniu tej ważnej funkcji to odpowiednie uwarunkowania osobowościowe jak: wykształcenie, wspólny system wartości, pozytywny stosunek do problemów opieki zdrowotnej i czynny udział w wykonywaniu zaleceń służby zdrowia. Do czynników zewnętrznych należy zaliczyć te, które umożliwiają aktywne działania rodziny na rzecz zdrowia. Najistotniejsze to: zaspokojenie potrzeb socjoekonomicznych, odpowiednie warunki mieszkaniowe, ustawodawstwo na rzecz rodziny, dostęp do opieki zdrowotnej, system kształcenia, kultura zdrowotna. Do zagrożeń zdrowotnych rodziny należy zaliczyć zagrożenia ekologiczne związane z miejscem pracy, zamieszkania czy nauki; brak dostępu do informacji; nadmiar uwagi skierowany na własny organizm i wycofanie się z ról społecznych, których podjęcia czy dalszego odgrywania oczekuje rodzina; degradacja żywicieli rodziny (alkoholizm, narkomania, lekomania); negatywne skutki leczenia, higieny ciąży.

Długotrwała lub ciężka choroba jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyła 215 rodzin z terenu gminy Kwidzyn.

Niepełnosprawność

Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych w Polsce służy ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ustawa definiuje osoby niepełnosprawne jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę mającą naruszoną sprawność organizmu niezdolną do podjęcia zatrudnienia lub zdolną do wykonywania zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej albo w zakładzie aktywizacji zawodowej wymagającą niezbędnej w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, za którą uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację i komunikowanie się.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia niewymagającą pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych. Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających do osiągnięcia przy współudziale

tych osób możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Osoby niepełnosprawne to także te które uzyskały orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów oraz dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia. Z tytułu niepełnosprawności osoby mogą ubiegać się o: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek stały wraz z ubezpieczeniem zdrowotnym, zasiłek celowy, zasiłek okresowy, specjalny zasiłek celowy. **Niepełnosprawność jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyła 117 rodzin z terenu gminy Kwidzyn.**

Bezrobocie

Bezrobocie jest problemem społecznym, który często generuje inne problemy takie jak alkoholizm, przemoc czy w skrajnych przypadkach bezdomność. Rodziny/ osoby dotknięte bezrobociem z reguły charakteryzują się brakiem kwalifikacji zawodowych a co za tym idzie niskim wykształceniem. Ubożenie rodziny często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny. Pomimo zmniejszającej się liczby osób bezrobotnych, na terenie gminy Kwidzyn występuje duży procent osób pracujących w „szarej strefie”. Stopa bezrobocia w powiecie kwidzyńskim wyniosła na koniec 2019 roku zaledwie 5,5%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kwidzyn wynosiła 251, w tym 179 kobiet i 72 mężczyzn. Wśród ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych odnotowano 122 osoby długotrwale bezrobotne. Należy zwrócić uwagę, iż w ostatnich latach sytuacja na rynku pracy zarówno w skali mikro (w obrębie powiatu) jak i w skali makro (w obrębie województwa i całego kraju) uległa w ostatnich latach poprawie. Ożywienie gospodarcze spowodowało zwiększenie liczby ofert pracy, co znacząco wpłynęło na spadek stopy bezrobocia. Obecnie w rejestrach urzędu pracy pozostają głównie osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby, które nie są zainteresowane aktywnością zawodową tylko możliwością skorzystania z ubezpieczenia zdrowotnego przysługującego zarejestrowanym osobom bezrobotnym. Mieszkańcy gminy Kwidzyn mieli możliwość podjęcia aktywizacji zawodowej w ramach prac społecznie – użytecznych. Poniżej przedstawiono wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób

w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Warto zauważyć, że od 2014 roku wskaźnik wykazuje tendencję spadkową, by w 2019 roku osiągnąć poziom 38,0%.

Tabela 5. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej - stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2014	70%
2015	66%
2016	56%
2017	43%
2018	43%
2019	38%

Pomimo znaczącego obniżenia się liczby bezrobotnych w gminie problem ten nadal pozostaje ważną przesłanką do przyznawania pomocy. Gmina Kwidzyn w ramach prowadzonych działań przeciwdziałania bezrobociu prowadzi we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kwidzynie programy aktywizujące osoby bezrobotne. W ramach tych działań prowadzone są staże, prace interwencyjne, roboty publiczne oraz prace społecznie – użyteczne. **Bezrobocie było powodem przyznania pomocy z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej dla 118 rodzin w gminie Kwidzyn.**

Uzależnienia

Profilaktyka uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na terenie gminy prowadzona jest za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kwidzynie, placówek oświatowych i lokalnych instytucji kultury. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Tabela 6. Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpływieniem do komisji wniosków), liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, liczba spraw skierowanych do Sądu w latach 2017 – 2019.

Lata	Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpływieniem do komisji wniosków)	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych	Liczba spraw skierowanych do Sądu
2017	33	13	13
2018	24	9	9
2019	38	14	13

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie z powodu alkoholizmu w 2019 roku udzielił pomocy socjalnej i wsparcia 39 rodzinom.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione “same sobie” większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku. Częściej pojawiają się u nich problemy szkolne. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem. Problemy opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub resocjalizacyjnych a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania

schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo -wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób. Wyuczona bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci trwale lub przejściowo szans wychowywania we własnej rodzinie ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo – wychowawczych co niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. **Bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyła 16 rodzin z terenu gminy Kwidzyn.**

Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc charakteryzuje się tym, że jest:

- ✓ intencjonalna – jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- ✓ siły są nierówne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą,
- ✓ narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje swoją przewagę i narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności, godności, szacunku itp.)
- ✓ powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie ofiary na poważne szkody, niekiedy zagraża jej życiu.

Przemoc w rodzinie nie dotyczy wyłącznie rodzin ubogich lub tych rodzin, w których występuje problem alkoholizmu. Problem przemocy w rodzinie jest trudny do zdiagnozowania co związane jest z niezgłaszaniem takich zjawisk. Na terenie gminy Kwidzyn funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny. Na podstawie porozumienia różne służby i instytucje powołano do realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opracowanym w oparciu

o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Rozporządzenia Rady Ministrów w/s procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest zapewnienie efektywnej współpracy kręgu instytucji i organizacji działających na rzecz zapobiegania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kwidzyn. Prace Zespołu Interdyscyplinarnego m.in. mają na celu:

- ✓ zatrzymanie przemocy w rodzinie
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa poszczególnym członkom rodziny
- ✓ przywrócenie godności osobom słabszym narażonym na skrzywdzenie
- ✓ inicjowanie interwencji wobec sprawcy przemocy – rozmowy, które pokazują skutki i konsekwencje stosowania przemocy
- ✓ inicjowanie interwencji kryzysowej – pomoc w odzyskaniu mocy i kontroli
- ✓ zaplanowanie działań w dalszej perspektywie, aby zmniejszyć szkody wynikające z doświadczania przemocy
- ✓ zmianę sytuacji prawnej – działania prawne podejmowane są przez klienta i instytucje.

Wymienione działania prowadzone są w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”.

Bardzo ważnym programem w zakresie przeciwdziałania przemocy w gminie Kwidzyn jest *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019- 2021*. Celem Programu było stworzenie zintegrowanego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kwidzyn, obejmującego następujące obszary działania:

- ✓ profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ✓ wsparcie dla osób doznających przemocy oraz oddziaływanie ukierunkowane na sprawców przemocy,
- ✓ usprawnienie działającego systemu wsparcia dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie.

W ramach Programu wyznaczone zostały 3 cele strategiczne:

- 1) podnoszenie świadomości społecznej i kształtowanie konstruktywnych postaw wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy,
- 3) profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodziny z problemem przemocy, w celu budowania spójnego systemu pomagania.

W 2019 roku przemoc w rodzinie jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczył zaledwie 1 rodziny z terenu gminy Kwidzyn. Warto zwrócić uwagę, iż dane statystyczne nie obrazują stanu faktycznego. Przemoc w rodzinie należy do zjawisk, w których obiektywna diagnoza społeczna jest utrudniona. Złożony kontekst czynników kulturowych i społecznych sprawia, że źródła informacji o problemie ukazują jedynie fragment rzeczywistego obrazu zjawiska. Skalę zjawiska przemocy w rodzinie jest niezwykle trudno oszacować, ponieważ nie wszystkie akty przemocy oraz sytuacje przemocowe są ujawniane.

Problemy ludzi starszych

W chwili obecnej mamy do czynienia z powolnymi, choć nieuniknionymi, przemianami i przeobrażeniami struktury społeczno-demograficznej naszego kraju. Z jednej strony wydłuża się średnia długość życia, poprawia przeciętny stan zdrowia, rozwijają się możliwości medycyny. Z drugiej strony spadają wskaźniki dzietności, zmniejsza się udział pokoleń młodszych - przedprodukcyjnych, a rośnie udział pokoleń starszych - poprodukcyjnych. Obecnie kategoria wiekowa 60+ stanowi 22,9% ogółu ludności Polski. Na opisany powyżej proces starzenia się ludności nakłada się także zjawisko transformacji społeczno-gospodarczej. Na terenie gminy Kwidzyn według danych na koniec 2019 roku, mieszkało 2 100 osób w wieku powyżej 60 lat, odsetek mieszkańców w wieku powyżej 60 lat stanowi 18,5% wszystkich mieszkańców gminy Kwidzyn. Starzenie się społeczeństwa oraz problemy ludzi starszych są coraz ważniejszym problemem społecznym, który w kolejnych latach będzie przybierał na znaczeniu. W związku ze zmianami demograficznymi i procesem starzenia się społeczeństwa, konieczne będzie podejmowanie skutecznych działań zmierzających do rozwiązania najważniejszych problemów ludzi starszych. Starzenie jest naturalnym procesem rozwojowym i stanowi jeden ze stadiów życiowych człowieka, który nie może być ani cofnięty ani też odwracalny. Starzenie ma ogromne znaczenie w sensie indywidualnym, społecznym i ekonomicznym. Jeszcze niedawno starzenie postrzegane było, jako całkowita utrata zdrowia czy też niedołęstwo. Aktualnie często wysoka aktywność społeczna osób starszych, wskazuje na możliwości w zakresie dalszego kierowania własnym rozwojem. Zmiany postaw społecznych wobec starości przyczyniły się do wytyczenia nowych kierunków polityki społecznej, realizowanej wobec osób starszych. Zwłaszcza w kontekście prognoz demograficznych wskazujących, na stały procentowy wzrost osób w starszym wieku wśród populacji. Efektem tej zmiany jest przeniesienie akcentu ze

sprawowania opieki nad tą grupą społeczną, na rzecz dostarczenia im takiej pomocy, która pozwoliłaby utrzymywać jak najdłużej aktywność społeczną. Podstawową ideą tak rozumianej pomocy jest wsparcie społeczne. W związku z powyższym konieczne jest podejmowanie odpowiednich działań ukierunkowanych na tą grupę społeczną. W pomoc osobom starszym, szczególnie tym wymagającym pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnacyjną włącza się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Usługi opiekuńcze oferowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywane są w miejscu zamieszkania osób samotnych, które ze względu na wiek lub choroby wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Dla osób zdrowych, które wymagają innej pomocy np.: przy wypełnianiu dokumentów pracownicy GOPS w Kwidzynie świadczą pracę socjalną. Wsparciem objęte są wszystkie osoby niepełnosprawne oraz długotrwale chore. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w gminie Kwidzyn wynosiła w 2017 roku - 53 osoby, w 2018 roku - 49 osób, natomiast w 2019 roku - 43 osoby.

V. Pomoc społeczna w gminie Kwidzyn. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast). Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Na terenie gminy Kwidzyn zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W prowadzeniu postępowań w sprawie udzielenia świadczeń z pomocy społecznej ustala się właściwość miejscową gminy według miejsca zamieszkania osoby. Wniosek o udzielenie pomocy może złożyć osoba zainteresowana, jej przedstawiciel ustawowy albo inna osoba, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. U osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy. Przyznanie lub

odmowa udzielenia świadczeń z pomocy społecznej następuje w drodze decyzji administracyjnej, od której przysługuje prawo odwołania.

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

1) świadczenia pieniężne, m.in.:

- a) zasiłek stały,
- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne, m.in.:

- a) praca socjalna,
- b) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- c) składki na ubezpieczenie społeczne,
- d) sprawienie pogrzebu,
- e) schronienie,
- e) posiłek,
- f) niezbędne ubranie,
- g) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- h) pobyt i usługi w domach pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 października 2018 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nieprzekraczający kwoty 701 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwoty 528 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15. Rada Gminy w drodze uchwały może podwyższyć kwoty uprawniające do zasiłku okresowego i celowego. Na podstawie art. 7 ustawy, „pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

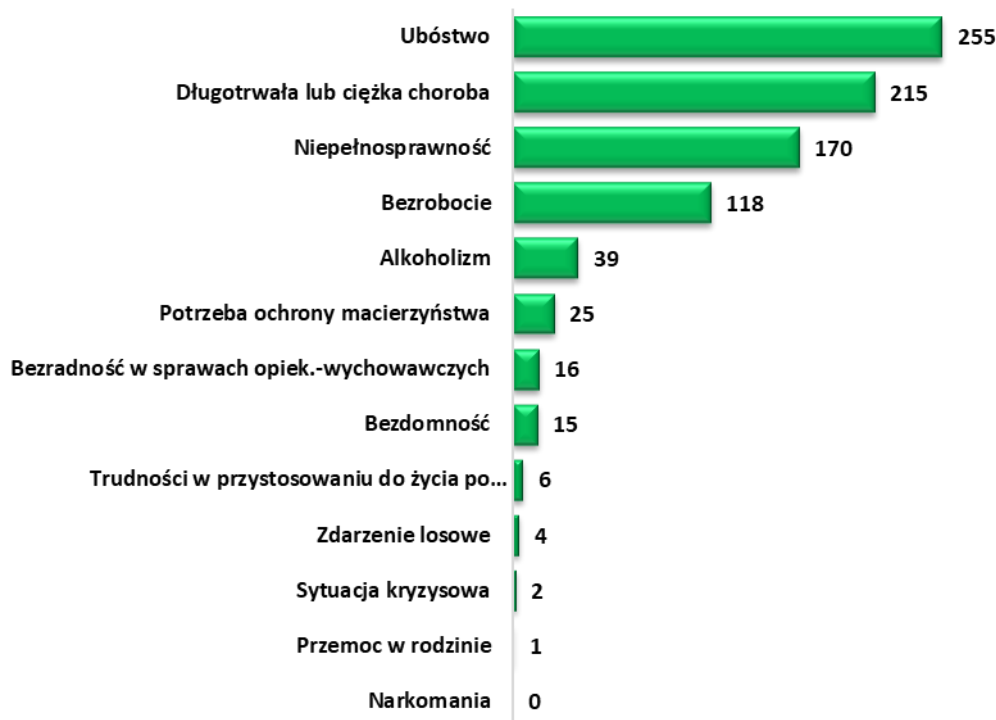
- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,

- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
 - 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) (uchylony),
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizmu lub narkomanii,
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej”.

V.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Kwidzyn. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej.

Dokonując szczegółowej analizy problemów osób korzystających z pomocy społecznej obserwujemy różnorodność potrzeb społecznych dotyczących kwestii zatrudnienia, problemów zdrowotnych czy procesu starzenia się społeczeństwa, które korelują z poziomem życia mieszkańców. Według danych na niezmiennym poziomie pozostaje liczba osób i rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej pobierających stałe lub okresowe świadczenia. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w gminie Kwidzyn są niezmiennie od kilku lat: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie (pomimo znaczącego obniżenia się liczby bezrobotnych w gminie), Przyczyny korzystania z pomocy społecznej pozostają takie same. Warto jednak zauważyć, że w okresie ostatnich lat zmienia się ranga i znaczenia wielu problemów społecznych kwalifikujących się do uzyskania pomocy z ośrodka pomocy społecznej, dlatego konieczne jest nieustanne monitorowanie skali problemów społecznych i odpowiednie dobieranie instrumentów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu w stosunku do aktualnych problemów.

Rysunek 7. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w 2019 roku. (opracowanie na podstawie danych GOPS Kwidzyn)

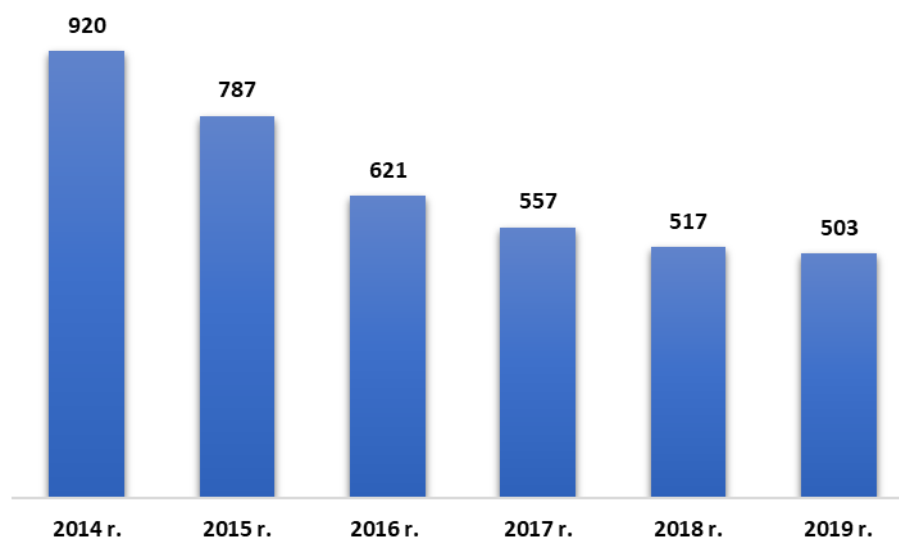

V.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie realizując ustawowe zadania własne i zlecone gminy przyznaje i wypłaca m.in. zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe. W ramach zadań własnych realizowane są również usługi opiekuńcze, zasiłki z tytułu zdarzenia losowego, dożywianie dzieci w szkołach, sprawianie pogrzebu, kierowanie do domów pomocy społecznej, składki na ubezpieczenia zdrowotne.

Z danych statystycznych i sprawozdań GOPS w Kwidzynie wynika, że liczba klientów zgłaszających się o różne formy pomocy zmalała w stosunku do ubiegłego roku. W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie udzielił pomocy i wsparcia 503 osobom, natomiast w 2018 roku 517 osobom. Należy zauważyć, iż liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji sukcesywnie maleje. W porównaniu do danych z 2014 roku liczba osób korzystających ze świadczeń zmniejszyła się aż o 417 osób, jest to spadek wynoszący aż 45,3%.

Rysunek 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2014 - 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kwidzynie)

W 2019 roku pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie przeprowadzili 386 wywiadów środowiskowych – o 16 mniej niż w 2018 roku. W 2019 roku główną formą udzielonej pomocy były zasiłki celowe na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu: żywności, leków i leczenia oraz opału. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dochód rodziny przekraczał kryterium dochodowe przyznawano specjalne zasiłki celowe głównie w formie dofinansowania do zakupu opału, leków i kosztów leczenia. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe otrzymało 267 rodzin. Z zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego skorzystały 4 rodziny. Osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał kryterium dochodowego przyznawany był zasiłek okresowy w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2019 roku pomoc w formie zasiłku okresowego otrzymało 76 rodzin. Pełnoletnim osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, nie posiadającym uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych, spełniającym kryterium dochodowe, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej przyznawano pomoc w formie zasiłku stałego oraz opłacano za te osoby składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W 2019 roku 119 osobom wypłacono 1 176 świadczeń w formie zasiłku stałego.

Praca socjalna

Bardzo ważne i istotne miejsce w pomocy społecznej odgrywa praca socjalna. Jest to zespół powiązanych ze sobą i umiejętnie zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Mechanizm polityki społecznej służy rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. To działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Celem pracy socjalnej jest pomoc w nauczaniu się samodzielności. Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji:

- ✓ ratowniczą - jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych,
- ✓ wspierającą - w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów,
- ✓ profilaktyczną - w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
- ✓ partycypacyjną - budującą lokalne powiązania i koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz angażującą środowiska do współdziałania.

Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje go na możliwości załatwiania jego spraw życiowych, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu.

Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny i osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, rozwiązywania problemu bezrobocia oraz zapewnienia /uzyskania niezbędnych środków materialnych. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka

Pomocy Społecznej w Kwidzynie polega w szczególności na:

- ✓ pomocy w uzyskiwaniu niezbędnych środków materialnych,
- ✓ pomocy w poprawie warunków mieszkaniowych,
- ✓ poradnictwo w aktywizacji zawodowej,
- ✓ pomocy w organizacji opieki osobom starszym i niepełnosprawnym,
- ✓ wskazywaniu uprawnień osób niepełnosprawnych,

- ✓wspieraniu i pomaganiu we właściwym rozwoju psychospołecznym dzieci i młodzieży,
- ✓poprawianiu funkcjonowania rodziny,
- ✓poprawianiu funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym.

Poniżej przedstawiono wskaźnik pracy socjalnej, który obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%. Wskaźnik w latach 2014 – 2019 ulega wahaniom. W 2019 roku wskaźnik był najwyższy w okresie monitorowania – w latach 2014 – 2017.

Tabela 7. Wskaźnik pracy socjalnej w latach 2014 – 2019 (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej GOPS Kwidzyn)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wskaźnik pracy socjalnej	11,43%	19,45%	41,89%	35,12%	47,07%	51,64%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	586	509	444	430	410	366
Praca socjalna ogółem	67	99	186	151	193	189

Asystent rodziny

Zgodnie z preambułą, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powstała dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości, zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności to zespół działań mających na celu przywrócenie rodzinie samodzielności w oparciu o jej wewnętrzne i zewnętrzne zasoby.

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie umożliwiającej wychowanie dzieci. Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W sytuacjach, gdzie dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą rolą asystenta są działania na rzecz jak najszybszego powrotu dzieci do rodziny (likwidacja przeszkód, które doprowadziły do wydania

postanowienia o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej). Praca asystenta rodziny dotyczy funkcjonowania środowiska rodzinnego. Ważnymi elementami branymi pod uwagę są sfera materialno-rzeczowa (np. dochód rodziny, wielkość i standard mieszkania, wyposażenie go w udogodnienia i dobra materialne, służące rozwojowi dzieci i całej rodziny), sfera oddziaływań wychowawczych (struktura rodziny, postawy wychowawcze, style i metody wychowania, relacje i więzi pomiędzy członkami rodziny, atmosfera wychowawcza, sposób spędzania czasu wolnego) oraz sfera wartości (treści wychowawcze, cele wychowania, uznawane systemy wartości, aspiracje życiowe i edukacyjne, uznawane wzory i autorytety). Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzyła wachlarz zadań przypisanych asystentowi rodziny poprzez koordynację *wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu*. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie zatrudnia 1 asystenta rodziny, który w 2019 roku objął swoją opieką 13 rodzin.

Tabela 8. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w latach 2014 – 2019. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej GOPS Kwidzyn)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba asystentów rodziny w gminie	2	2	1	1	1	1
Liczba rodzin, które skorzystały z usług asystentów rodziny	23	21	16	16	12	13

Program „Posiłek w szkole i w domu”

W celu objęcia jak największej liczby osób i rodzin pomocą w formie dożywiania, Gmina Kwidzyn przystąpiła w 2019 roku do realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023. Program „Posiłek w szkole i w domu” ma charakter modułowy. W jego skład wchodzi trzy moduły, z których każdy ma charakter indywidualny i kierowany jest do innego adresata. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie realizował moduł 1 i 2, których celem jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Ze środków przeznaczonych na realizację Programu udzielana była pomoc w formie posiłku i świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności osobom spełniającym warunki do otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, które

stanowiło kwotę:

- 1) dla osoby samotnej- 701 zł (150%, tj.1.051,50 zł);
- 2) dla osoby w rodzinie- 528 zł na osobę w rodzinie (150%, tj.792 zł).

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie udzielił wsparcia w ramach Programu: 49 dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 144 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 174 osobom samotnym i chorym, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc w ramach Programu udzielana była w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub posiłku. Środki wydatkowane na posiłki w ramach Programu stanowiły 97% sumy wydatków poniesionych na posiłki w 2019 roku.

Usługi opiekuńcze

Osoby starsze zamieszkujące teren gminy mogą skorzystać z różnych form pomocy i wsparcia. Jedną z form pomocy są usługi opiekuńcze wykonywane w miejscu zamieszkania osoby, która ze względu na wiek lub choroby wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przyznawane były osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagała pomocy innych osób, a była jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze świadczone były w zakresie:

- 1) pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych,
- 2) opieki higienicznej,
- 3) zalecanej przez lekarza pielęgnacji,
- 4) zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2019 roku świadczeniem tym objęto 43 osoby.

Usługi opiekuńcze, są tego rodzaju świadczeniem niepieniężnym, które od 2017 roku wykazują tendencję spadkową z 53 osób do 43 w roku badanym. Powodem zmniejszenia liczby świadczonych usług była m.in. zmiana formy pomocy związana z koniecznością zapewnienia osobie całodobowej opieki, przejęcie opieki nad osobą przez rodzinę bądź jej zgon. W 2019 roku nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych z wyłączeniem roku 2014 kiedy to specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi były świadczone dla 1 osoby.

Z obserwacji pracowników socjalnych prowadzących pracę w terenie wynika, że na przestrzeni ostatnich lat wzrosła liczba osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy innych osób w zaspokojeniu

niezbędnych potrzeb życiowych. Są to przeważnie osoby samotne lub osoby, którym rodzina nie może zapewnić opieki. Realizując obowiązek ustawowy GOPS Kwidzyn, udzielał osobom wymagającym pomocy wsparcia w formie usług opiekuńczych świadczonych przez firmę zewnętrzną „Pomocna Dłoń” w Kwidzynie. W 2019 roku zrealizowano 26.789 godzin usług u 43 osób. Koszt 1 godziny świadczonych usług wynosił 17,80 zł.

Starzenie się społeczeństwa, choroby i niepełnosprawność sprawiają, że coraz częściej pomoc w formie usług opiekuńczych nie jest wystarczająca, gdyż osoby wymagają całodobowej opieki. W przypadku, gdy osoby nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, kierowane są w ramach zadań własnym gminy o charakterze obowiązkowym do domu pomocy społecznej. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnosi mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu oraz małżonek, zstępni przed wstępnymi. Obowiązek uiszczania opłaty przez małżonka, zstępnych i wstępnych uzależniony jest od wysokości dochodu i kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Ustalone przez ustawodawcę zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w dps przez członków rodziny sprawiają, że tylko w nielicznych przypadkach osoby te są ustawowo zobowiązane do ponoszenia opłaty. Obowiązek ten natomiast spoczywa głównie na gminie, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Wysokość opłaty ponoszona przez gminę stanowi różnicę między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami ponoszonymi przez mieszkańca domu oraz opłatami ponoszonymi przez małżonka, zstępnych i przed wstępnymi.

W roku sprawozdawczym w 14 domach pomocy społecznej przebywało 33 mieszkańców Gminy Kwidzyn.

V.3. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych przez OPS w Kwidzynie.

Świadczenia rodzinne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie realizuje zadania zlecone z zakresu świadczeń rodzinnych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020.poz.111, ze zm.).

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1)zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2)świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3)jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 4)świadczenie rodzicielskie.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 674,00 zł na osobę w rodzinie. W przypadku, kiedy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium ustawowe wynosi 764,00 zł na osobę w rodzinie. Podwyższone kryterium dochodowe dotyczy również wnioskodawców ubiegających się o specjalny zasiłek opiekuńczy. Dochód osób ubiegających się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka nie może przekroczyć 1922 zł na osobę. Pozostałe świadczenia, tj. zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i świadczenie rodzicielskie, przyznawane jest bez względu na dochód. Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki z tytułu:

- 1)urodzenia dziecka,
- 2)opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- 3)samotnego wychowywania dziecka,
- 4)wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- 5)kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- 6)rozpoczęcia roku szkolnego,
- 7)podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,

Analizując dane dotyczące średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka należy stwierdzić, że od 2017 liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy ulega stopniowemu zmniejszeniu. Powodem zaistniałej sytuacji był m.in. wzrost dochodów rodzin, które przekraczały ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania świadczeń oraz oczekiwanie na decyzję Wojewody dot. przyznania świadczenia, w sytuacji gdy jedno z rodziców przebywa poza granicami kraju.

Tabela 9. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2014 – 2019. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej GOPS Kwidzyn)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	440	390	421	423	422	399

Tabela 10. Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku w latach 2014 – 2019. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej GOPS Kwidzyn)

Rok	Kwota
2014	1 606 199,00 zł
2015	1 503 783,00 zł
2016	1 784 690,88 zł
2017	1 837 276,17 zł
2018	1 757 746,55 zł
2019	1 720 091,41 zł

Zasiłki dla opiekunów

W ramach realizowanych zadań OPS przyznaje również zasiłki dla opiekunów na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020r. poz. 1297). Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r. Prawo do zasiłku dla opiekuna ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku dla opiekuna ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu

Od stycznia 2017r. GOPS Kwidzyn realizuje zadanie związane z prowadzeniem postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020r. poz. 1329).

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie wynosi 4000 zł. Przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 808, ze zmianami). Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500 zł.

Poza ww. przesłankami, przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego.

Od nowego okresu świadczeniowego 2020/2021, tj. począwszy od dnia 1 października 2020r. świadczenia przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł.

W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, kryterium dochodowego, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, ustalona zgodnie z ww. regulacją prawną, jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Środki na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego ujęte są w dotacji na świadczenia rodzinne.

W stosunku do dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika (oznacza to wójta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego) przeprowadza wywiad alimentacyjny w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W przypadku braku zatrudnienia dłużnika alimentacyjnego, organ właściwy dłużnika występuje do Powiatowego Urzędu Pracy z informacją o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia pracy, odmowy zarejestrowania się jako bezrobotny albo poszukujący pracy - organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Organ właściwy dłużnika nie wydaje decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji oraz składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. z 2020r. poz. 1444, ze zmianami).

Wystąpienie z wnioskiem do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego następuje po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienia do kierowania pojazdami.

Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności, kieruje wniosek do komornika sądowego w celu przyłączenia się do tego postępowania.

W przypadku, gdy nie jest prowadzone ww. postępowanie egzekucyjne przez komornika sądowego, organ właściwy wierzyciela wnioskuje wówczas do ww. organu egzekucyjnego o wszczęcie postępowania w celu dochodzenia ww. należności wraz z odsetkami za opóźnienie.

Z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz organu właściwego wierzyciela, dłużnicy alimentacyjni są zobowiązani do zwrotu należności do wysokości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela;
- 60% kwoty należności oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

Na podstawie przepisów przejściowych ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów po wygaśnięciu ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej na dotychczasowych przepisach realizuje się egzekucję należności z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych, aż do czasu ich całkowitego zaspokojenia.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności powstałych z tytułu zaliczki alimentacyjnej wypłaconej osobie uprawnionej na podstawie wyżej cytowanej ustawy, powiększonej o 5 %:

- 50 % kwoty należności stanowi dochód własny gminy;
- 50 % kwoty należności stanowi dochód budżetu państwa.

W roku sprawozdawczym 2019 złożonych zostało 102 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego po rozpatrzeniu, których 116 dzieci uzyskało prawo do ww. świadczenia.

W okresie świadczeniowym wydanych zostało 127 decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym:

- ✓ 88 decyzji przyznających,
- ✓ 9 decyzje odmowne,
- ✓ 14 decyzji uchylających,
- ✓ 3 decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- ✓ 12 decyzji zmieniających,
- ✓ 1 decyzję umarzającą.

Ponadto w roku 2019 wydano 56 postanowień w ramach prowadzonych postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dłużników alimentacyjnych. W 2019 roku na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydatkowano kwotę 522 524,77 zł stanowiącą z dotację celową z budżetu państwa.

W roku sprawozdawczym odzyskano kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wysokości 499,44 zł oraz odsetki w kwocie 27,71 zł, z czego kwota 227,15 zł (w tym odsetki 27,71 zł) podlegała zwrotowi do budżetu państwa.

W związku z przyznaniem osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy, w 2019 r. wystąpiono do komorników sądowych z 88 wnioskami o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego w trybie postępowania sądowego, dołączając ostateczną decyzję organu o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego w celu doprowadzenia do zaspokojenia całości należności z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

W 2019 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie wpłynęło 49 wniosków od innych organów właściwych, wypłacających świadczenia z funduszu alimentacyjnego o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

W związku z podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych na skutek przyznania osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz otrzymania wniosków od innych organów właściwych wierzyciela o podjęcie ww. działań ustalono, że największą liczbę dłużników alimentacyjnych w gminie odnotowano w I kwartale 2019 r., która wynosiła 65 osób, natomiast średnia miesięczna liczba dłużników w gminie w 2019 roku wyniosła 48 osób.

W ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych przeprowadzano wywiady alimentacyjne z dłużnikami alimentacyjnymi w celu ustalenia ich sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej, a także stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbierano od dłużników alimentacyjnych oświadczenia majątkowe.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny ze względu na brak zatrudnienia nie mógł się wywiązać ze swoich zobowiązań alimentacyjnych zobowiązywano go do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy, jako osoba bezrobotna albo, jako poszukująca pracy. Takie zobowiązanie nałożono na 3 dłużników alimentacyjnych.

Ponadto informowano właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego. Powyższe działania podjęto w stosunku do 8 osób.

W przypadku, gdy sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, nie podejmowano działań zmierzających do aktywizacji zawodowej w trybie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W ramach prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w 2019 r. przekazano do komorników sądowych 32 informacje pochodzące z wywiadów alimentacyjnych oraz oświadczeń majątkowych mających wpływ na skuteczność egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.

W wyniku podjęcia działań wobec dłużników alimentacyjnych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie i komorników sądowych w 2019 r. udało się wyegzekwować od dłużników alimentacyjnych należności w łącznej wysokości 247 542,98 zł z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz z naliczonymi odsetkami za opóźnienie oraz z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej

zaliczek alimentacyjnych na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Biorąc pod uwagę powyższy stan wyegzekwowanych kwot alimentów od dłużników alimentacyjnych w 2019 r. odnotowano wzrost ściągłości alimentów, w stosunku do roku ubiegłego, o kwotę 57 070,76 zł.

Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”

Uprawnienia do świadczenia wychowawczego (Program 500+) ustalane są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Zgodnie z przedmiotową ustawą świadczenie wychowawcze przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka albo dyrektorowi domu pomocy społecznej na częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W roku sprawozdawczym prawo do świadczenia wychowawczego ustalano na okres od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r. oraz od 1 lipca 2019 r. do 31 maja 2021 r. Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na nowy okres świadczeniowy przyjmowane były od dnia 1 sierpnia, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca. Ze wsparcia w ramach „Programu 500+” mogli skorzystać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18 roku życia. Do lipca 2019 r. świadczenie przysługiwało na drugie i każde kolejne dziecko bez względu na dochód. W przypadku gdy miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 800 zł świadczenie przysługiwało również na pierwsze dziecko. Dla rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne kryterium dochodowe było wyższe i wynosiło 1200 zł netto. W wyniku nowelizacji ustawy od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługiwało każdemu dziecku bez względu na sytuację dochodową rodziny. Zgodnie z zapisem ustawowym świadczenie wychowawcze nie było wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń m.in. z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych. Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi były finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

W 2019r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie wpłynęło 1 689 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, z tego:

✓591 złożono w formie papierowej,

✓1098 złożono w formie elektronicznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie w 2019 roku dokonał wypłaty świadczeń wychowawczych:

Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze: 1343 rodzin ogółem, w tym:

- ✓ na 1 dziecko – 622 rodzin
- ✓ na 2 dzieci – 556 rodzin
- ✓ na 3 dzieci – 127 rodziny
- ✓ na 4 dzieci – 30 rodzin
- ✓ na 5 dzieci i więcej – 8 rodzin

V.4. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Kwidzyn.

Poniżej przedstawiono wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Kwidzyn w latach 2016 – 2019 roku. Wskaźnik wyraża stosunek liczby osób w rodzinach pobierających świadczenia pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców w przeliczeniu na 1 000 osób. Obserwacja tego wskaźnika pokazuje, iż w perspektywie lat 2016-2019 mamy do czynienia z trendem spadkowym. Pozwala to na sformułowanie wniosku o poprawie sytuacji mieszkańców gminy i wychodzeniu ich ze strefy zagrożenia wykluczeniem społecznym. Spadek nie jest dynamiczny (wynosi zaledwie 1,0% w skali czterech lat), ale ma charakter stały. Zgodnie z przedstawionymi danymi należy zauważyć, że wskaźnik ten w 2019 roku był najniższy, co świadczy o zmniejszającym się natężeniu liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

***Tabela 11. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Kwidzyn w latach 2016 – 2019.
(źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie)***

Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2016	5,47%
2017	4,90%
2018	4,55%
2019	4,42%

VI. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców gminy Kwidzyn. Wyniki badań.

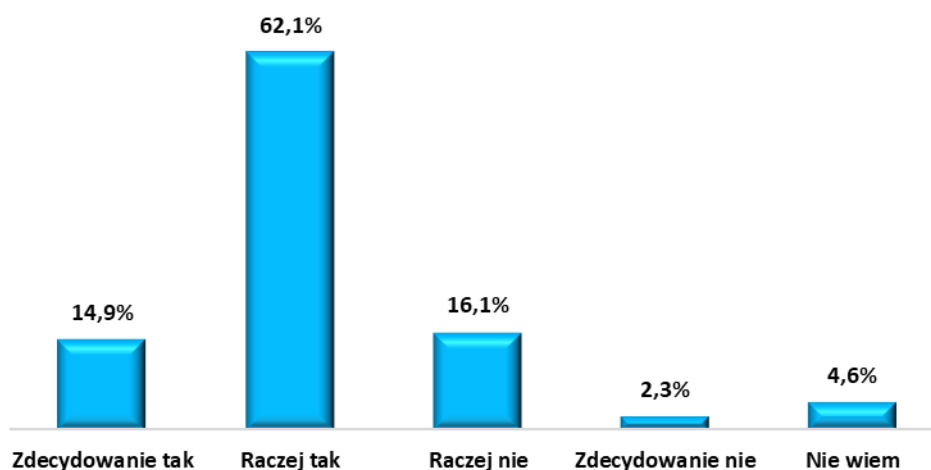
Problemy społeczne to powtarzające się, masowe zjawiska uznane przez daną grupę społeczną lub społeczeństwo za negatywne, złe, niekorzystne, których nasilenie budzi zaniepokojenie opinii społecznej i może przyczynić się do dezorganizacji społecznej.

Określenie i zdiagnozowanie problemów społecznych występujących na terenie gminy Kwidzyn było możliwe poprzez przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców gminy Kwidzyn. Narzędziem badawczym służącym do określenia celów był kwestionariusz ankiety za pomocą, którego przeprowadzono badanie wśród mieszkańców. W badaniach wzięło udział łącznie 174 mieszkańców gminy Kwidzyn. Badanie zostało zrealizowane przy użyciu techniki – CAWI ankieta internetową wypełniana on-line. Ankieta została umieszczona na stronach Urzędu Gminy w Kwidzynie, na profilu społecznościowym Urzędu Gminy w Kwidzynie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie, dodatkowo ankiety w wersji papierowej rozesłane zostały do przedstawicieli samorządu terytorialnego. Badanie przeprowadzono w okresie od czerwca do września 2020 roku. Kwestionariusz ankiety poprzez swoją konstrukcję umożliwił dokonanie analizy zarówno o charakterze ilościowym, jak i jakościowym. Ankieta zawierała zarówno pytania o charakterze zamkniętym jak i otwartym. Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie, zarówno ilościowej jak i jakościowej. W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości. Porównywane i dokładniej analizowane były wyniki uzyskane w podgrupach badanych o największym i najmniejszym nasileniu danej zmiennej niezależnej, a także pojawiające się tendencje (malejące lub rosnące) w wewnętrznej strukturze odpowiedzi. Opisane zostały także podgrupy badanych o największym i najmniejszym procencie odpowiedzi na dane pytanie. Kwestionariusz ankiety składał się z zasadniczych dwóch części zawierających; ogólną charakterystykę stopnia i dotkliwości problemów społecznych oraz szczegółową analizę wskazanych problemów. Pytania zawarte w ankiecie dotyczyły diagnozowania problemów społecznych w szerokim spektrum i różnego rodzaju. Odpowiedzi uzyskane w badaniu ankietowym wstępnie diagnozują problemy społeczne występujące w gminie Kwidzyn jednocześnie są punktem wyjścia w formułowaniu zaleceń mających zmienić ten stan rzeczy.

VI.1. Ocena warunków życia w gminie Kwidzyn.

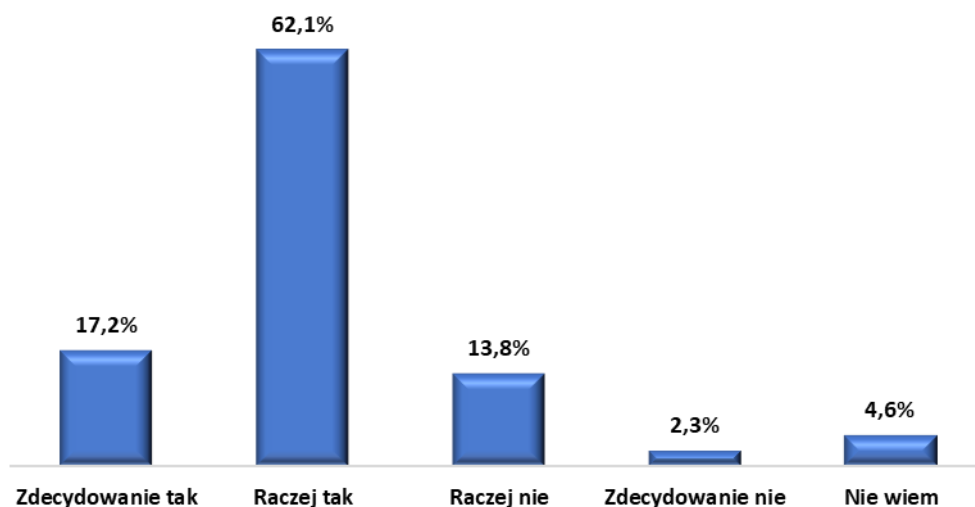
Stosunek badanych respondentów do warunków życia w gminie Kwidzyn jest bardzo pozytywny. Zdecydowana większość badanych – łącznie 77,0% jest zadowolonych z warunków życia w gminie Kwidzyn, w tym 62,1% badanych wskazało odpowiedź *raczej tak*, natomiast 14,9% *zdecydowanie tak*. Zdecydowanie mniejszy odsetek badanych łącznie 18,4% negatywnie ocenia warunki życia w gminie, w tym 16,1% jest *raczej niezadowolonych*, natomiast 2,3% jest *zdecydowanie niezadowolonych* z warunków życia w gminie Kwidzyn. Odpowiedzi *nie wiem / trudno powiedzieć* wskazało 4,6% badanych.

Rysunek 9. Czy jest Pani/Pan zadowolona/y z warunków życia w gminie Kwidzyn?

Uczestnicy badania pozytywnie ocenili gminę Kwidzyn jako miejsce do życia. Jakość życia w gminie została oceniona przez ponad połowę badanych wysoko lub bardzo wysoko. Łącznie 79,3% ankietowanych uważa, że gmina Kwidzyn jest dobrym miejscem do życia, w tym 62,1% ankietowanych wskazało odpowiedź *raczej tak*, natomiast 17,2% *zdecydowanie tak*. Część badanych – łącznie 16,1% uważa, że gmina Kwidzyn nie jest dobrym miejscem do życia. Odpowiedź *nie wiem / trudno powiedzieć* wskazało 4,6% ankietowanych mieszkańców gminy Kwidzyn.

Rysunek 10. Czy gmina Kwidzyn jest dobrym miejscem do życia?

VI.2. Ocena warunków życia w gminie Kwidzyn pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.

Poza ogólną oceną warunków i jakością życia w gminie Kwidzyn uczestnicy badania dokonali także oceny takich aspektów jak: poczucie bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego, dostępność i jakość transportu zbiorowego, dostęp do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakość i dostępność do opieki zdrowotnej. Spośród analizowanych aspektów respondenci najwyżej ocenili dostęp do terenów zielonych, rekreacyjnych – 37,9% wskazano ocen wysokich lub bardzo wysokich oraz jakość środowiska naturalnego – 34,4% pozytywnych wskazań. Najniżej badani mieszkańcy ocenili takie elementy warunków życia w gminie Kwidzyn jak dostępność i jakości transportu zbiorowego oraz jakość i dostępność do opieki zdrowotnej. Odsetek pozytywnych wskazań w przypadku wymienionych elementów składowych jakości życia w gminie wyniósł 17,2% oraz 10,3% wskazań. Taki odsetek odpowiedzi sugerować może na bardzo duże problemy w wymienionych obszarach życia mieszkańców gminy Kwidzyn.

Tabela 12. Ocena warunków życia w gminie Kwidzyn pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.

Wyszczególnienie	Bardzo nisko	Raczej nisko	Przeciętnie	Raczej wysoko	Bardzo wysoko
Bezpieczeństwa mieszkańców	4,6%	5,7%	65,5%	23,0%	1,1%
Jakości środowiska naturalnego	1,1%	11,5%	52,9%	31,0%	3,4%
Dostępności i jakość transportu zbiorowego	35,6%	20,7%	26,4%	11,5%	5,7%
Dostęp do terenów zielonych, rekreacyjnych	5,7%	17,2%	39,1%	34,5%	3,4%
Jakość i dostępność do opieki zdrowotnej	27,6%	33,3%	28,7%	9,2%	1,1%

VI.3. Skala występowania i dokuczliwości problemów społecznych występujących na terenie gminy Kwidzyn.

Respondentom uczestniczącym w badaniu przedstawiono listę problemów społecznych, które występują na terenie gminy Kwidzyn z prośbą o wskazanie skali występowania i uciążliwości danego problemu. Każdy z respondentów mógł wskazać na jedną, z gradujących odpowiedzi od *bardzo duży problem* do *brak problemu*. Skalę problemów przedstawiono według rangowania zsumowanych odpowiedzi wskazujących na uciążliwość danego problemu (odpowiedzi *bardzo duży problem* oraz *raczej duży problem*). Suma tych odpowiedzi wskazuje, które z wymienionych problemów społecznych są najbardziej odczuwalne i występują w największym stopniu na terenie gminy Kwidzyn. Respondenci największą rangę przypisali problemowi alkoholizmu. Suma wskazań wyniosła 67,8%. Problem alkoholizmu zazwyczaj generuje inne problemy społeczne. Kolejne problemy, które w znacznym stopniu – zdaniem badanych występują na terenie gminy Kwidzyn i są obserwowane przez respondentów to przede wszystkim: trudna sytuacja mieszkaniowa (brak mieszkań) i trudna sytuacja ludzi starszych na terenie gminy Kwidzyn. Te problemy wskazało odpowiednio 62,0% oraz 60,9% badanych. Dużym problemem zdaniem mieszkańców są także problemy zdrowotne lokalnej społeczności – 57,5% wskazań. Połowa badanych wskazała na problem długotrwałej lub ciężkiej choroby – 50,6%. Duża grupa badanych mieszkańców gminy Kwidzyn wskazała na takie problemy jak: bezrobocie – 45,9% wskazań, brak dostępu do informacji i poradnictwa - 40,2%, ubóstwo (niedostatek środków do życia) - 39,0% oraz trudna sytuacja rodzin wielodzietnych i niepełnych - 37,9% odpowiedzi. Co trzeci uczestnik badania – 33,3% wskazał na takie problemy jak bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz problemy edukacyjne (szkoły – ich liczba, profil, dostępność, dojazd do szkół, rekreacja

i kultura). Uciążliwość innych problemów społecznych występujących na terenie gminy Kwidzyn nie jest tak bardzo odczuwalna jak wymienionych powyżej, co oczywiście nie oznacza, że problemy te nie występują. Pozostałe problemy przedstawiono w poniższej tabeli w kolejności według stopnia uciążliwości od największej do najmniejszej.

Tabela 13. Skala występowania poszczególnych problemów społecznych w gminie Kwidzyn.

Problem społeczny	Bardzo duży problem	Raczej duży problem	Raczej mały problem	Bardzo mały problem	Brak problemu	Nie wiem
Alkoholizm	29,9%	37,9%	13,8%	6,9%	1,1%	10,3%
Trudna sytuacja mieszkaniowa (brak mieszkań)	37,9%	24,1%	16,1%	6,9%	2,3%	12,6%
Trudna sytuacja ludzi starszych	21,8%	39,1%	20,7%	8,0%	3,4%	6,9%
Problemy zdrowotne lokalnej społeczności	18,4%	39,1%	24,1%	5,7%	1,1%	11,5%
Długotrwała lub ciężka choroba	11,5%	39,1%	23,0%	2,3%	1,1%	23,0%
Bezrobocie	10,3%	35,6%	36,8%	8,0%	4,6%	4,6%
Brak dostępu do informacji i poradnictwa	10,3%	29,9%	25,3%	17,2%	5,7%	11,5%
Ubóstwo (nieodstadek środków do życia)	5,7%	33,3%	46,0%	6,9%	1,1%	6,9%
Trudna sytuacja rodzin wielodzietnych i niepełnych	4,6%	33,3%	35,6%	13,8%	3,4%	9,2%
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8,0%	25,3%	28,7%	10,3%	5,7%	21,8%
Problemy edukacyjne (szkoły – ich liczba, profil, dostępność, dojazd do szkół, rekreacja i kultura)	12,6%	20,7%	23,0%	17,2%	19,5%	6,9%
Przemoc w rodzinie	5,7%	24,1%	33,3%	12,6%	2,3%	21,8%
Niepełnosprawność	6,9%	20,7%	41,4%	17,2%	2,3%	11,5%
Brak poczucia bezpieczeństwa	5,7%	14,9%	39,1%	17,2%	9,2%	13,8%
Narkomania	4,6%	14,9%	28,7%	17,2%	9,2%	25,3%
Rozpad rodzin/rodziny niepełne	2,3%	12,6%	26,4%	21,8%	2,3%	34,5%
Bezdomność	2,3%	6,9%	37,9%	20,7%	10,3%	21,8%
Sieroctwo biologiczne i społeczne	0,0%	9,2%	32,2%	16,1%	6,9%	35,6%
Problemy osób opuszczających zakłady karne	2,3%	4,6%	19,5%	19,5%	9,2%	44,8%
Kłęski żywiołowe	2,3%	4,6%	23,0%	20,7%	21,8%	27,6%
Problemy emigrantów, repatriantów, uchodźców	2,3%	1,1%	14,9%	17,2%	23,0%	41,4%

VI.4. Problemy rodzin z dziećmi w gminie Kwidzyn.

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze problemy, z którymi borykają się rodziny z dziećmi mieszkające na terenie gminy Kwidzyn. Każda z badanych osób mogła wskazać maksymalnie trzy dominujące problemy, stąd też suma udzielonych odpowiedzi jest większa niż 100%. Zdaniem ankietowanych dominującymi problemami dotyczącymi rodzin z dziećmi są przede wszystkim brak mieszkania lub trudne warunki mieszkaniowe – 51,7%, brak lub

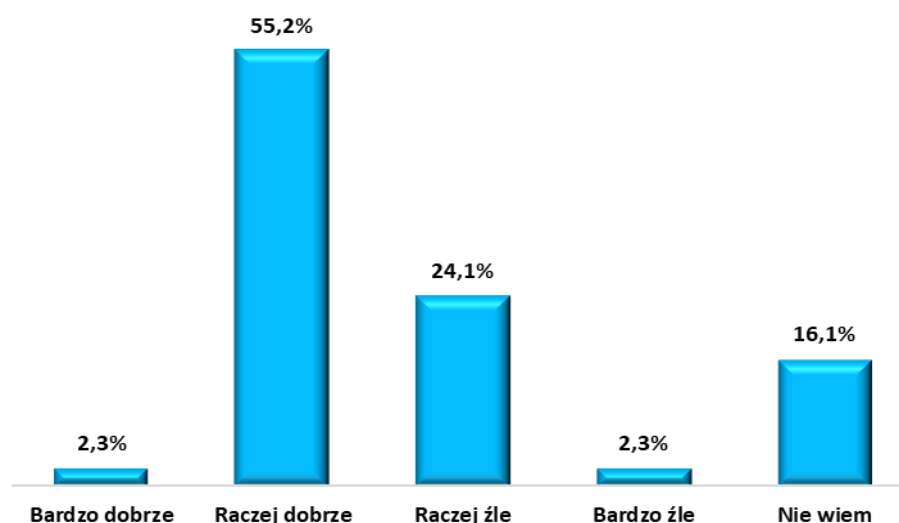
ograniczona możliwość korzystania z placówek zapewniających opiekę dzieciom do lat 3 i przedszkolnej – 48,3%, niewystarczająca oferta organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży – 44,8% oraz ograniczony dostęp rodziców do poradnictwa specjalistycznego – 40,2% wskazań. Pozostałe trudności, które spotykają rodziny z dziećmi na terenie gminy Kwidzyn przedstawione zostały na wykresie.

Rysunek 11. Problemy społeczne dotyczące rodziny z dziećmi na terenie gminy Kwidzyn.

Okazuje się, że pozytywnie działania na rzecz rodzin z dziećmi, realizowane na terenie gminy Kwidzyn ocenia łącznie 57,5% badanych. Źle działania te ocenia łącznie 26,4% badanych respondentów.

Rysunek 12. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz rodzin z dziećmi, realizowane na terenie gminy Kwidzyn?

VI.5. Problemy osób niepełnosprawnych w gminie Kwidzyn.

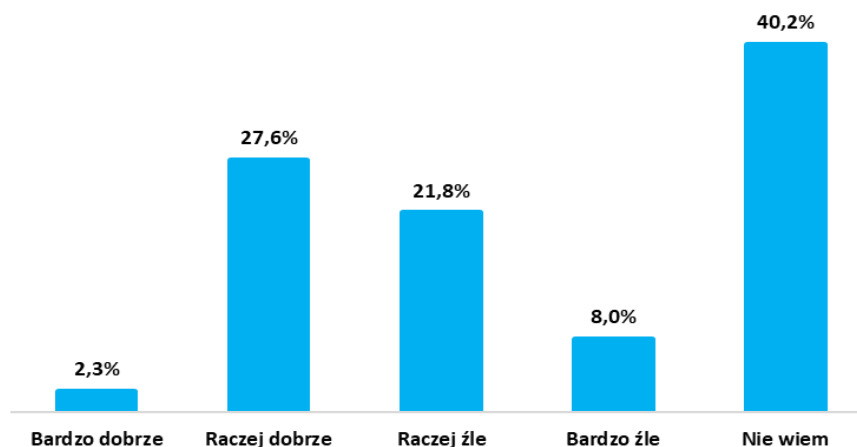
Kolejna ważna kwestia, która została analizowana podczas badania mieszkańców dotyczyła problemów, które spotykają osoby niepełnosprawne w gminie Kwidzyn. Zdaniem ankietowanych najważniejsze problemy, które dotyczą osoby niepełnosprawne to: ograniczony dostęp do rehabilitacji usprawniającej – 55,2% wskazań, bariery architektoniczne w miejscach publicznych – 43,7%, utrudniony dostęp do korzystania ze środków transportu – 41,4% oraz trudności w podjęciu odpowiedniego zatrudnienia – 35,6%. Przedstawione problemy wskazało największe grono respondentów. Pozostałe trudności przedstawiono na wykresie. Tytułem uzupełnienia należy zwrócić uwagę, iż każdy z badanych mógł wskazać maksymalnie trzy odpowiedzi, dlatego suma odpowiedzi jest większa niż 100%.

Rysunek 13. Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych na terenie gminy Kwidzyn.

Największy odsetek badanych mieszkańców gminy Kwidzyn – 40,2% nie orientuje się w zakresie działań organizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie gminy i w związku z powyższym nie potrafi ich ocenić. Pozostali respondenci ambiwalentnie ocenili działania na rzecz osób niepełnosprawnych, które realizowane są na terenie gminy Kwidzyn. Zbliżony odsetek badanych ocenił działania pozytywnie (łącznie wskazań – 29,9%) oraz negatywnie (łącznie wskazań – 29,8%). Taki rozkład odpowiedzi wskazuje na konieczność uskutecznienia działań zmierzających do poprawy życia osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym na terenie gminy Kwidzyn.

Rysunek 14. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane na terenie gminy Kwidzyn?

VI.6. Problemy osób starszych w gminie Kwidzyn.

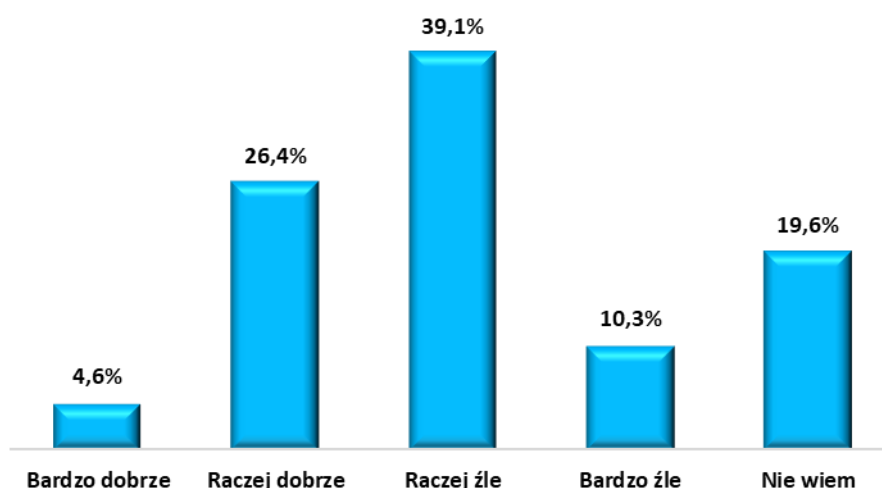
Osoby starsze – seniorzy mieszkający na terenie gminy Kwidzyn, zdaniem ankietowanych spotykają się z wieloma problemami i trudnościami w codziennym funkcjonowaniu. Najważniejszym problemem są przede wszystkim ubóstwo / niskie dochody – 69,0% wskazań oraz samotność – 60,9% wszystkich odpowiedzi. Istotną barierą utrudniającą pełną partycypację seniorów w życiu społecznym jest także niepełnosprawność i schorzenia wieku starszego – 52,9%. Wszystkie problemy, które zdaniem badanych mieszkańców dotyczą seniorów przedstawiono na umieszczonym poniżej wykresie. Ze względu na możliwość wskazania maksymalnie trzech odpowiedzi suma nie jest równa 100%.

Rysunek 15. Problemy społeczne dotyczące osób starszych na terenie gminy Kwidzyn.

Zgodnie z przedstawionymi danymi – łącznie 31,0% badanych dobrze ocenia działania na rzecz osób starszych, które realizowane na terenie gminy Kwidzyn. Źle działania w tym aspekcie ocenia blisko połowa badanych - łącznie 49,4%. Blisko co czwarta badana osoba – 24,1% nie ma zdania w tym temacie. Takie dane wskazują na konieczność podjęcia działań aktywizujących i wspomagających na rzecz osób starszych mieszkających na terenie gminy Kwidzyn. Niezbędne jest podjęcie działań usprawniających, optymalizujących i skuteczniających w zakresie dotychczas realizowanych i podejmowanych inicjatyw skierowanych do seniorów na terenie gminy Kwidzyn.

Rysunek 16. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób starszych, realizowane na terenie gminy Kwidzyn?

VI.7. Problemy dzieci i młodzieży w gminie Kwidzyn.

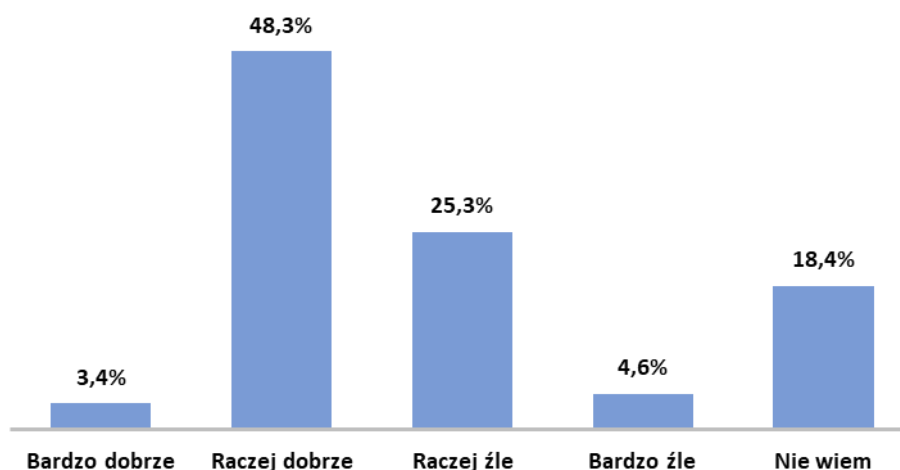
Szczegółowej analizie poddano także negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży, które mieszkańcy najczęściej dostrzegają na terenie gminy Kwidzyn. Zdaniem największego odsetka respondentów głównymi problemami społecznymi obserwowanymi wśród dzieci i młodzieży są zażywanie alkohol i papierosy – 55,2% oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów – 52,9% wskazań. Ważnymi problemami są także beczynne spędzanie wolnego czasu – 41,4% oraz brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego– 41,4%. Badani uważają, że problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży generowane są także przez: zaniedbania wychowawcze– 33,3% wskazań. Pozostałe problemy dzieci i młodzieży zaprezentowano na poniższym wykresie. Podobnie jak w przypadku wcześniejszych pytań każdy z respondentów mógł wymienić maksymalnie trzy odpowiedzi, dlatego suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%.

Rysunek 17. Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na terenie gminy Kwidzyn.

Uczestnicy badania przeciętnie oceniają działania profilaktyczne i edukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży realizowane na terenie gminy Kwidzyn. Pozytywnie działania ocenił nieznacznie większy odsetek badanych – łącznie 51,7%. Negatywne wskazania stanowiło 29,9% wszystkich odpowiedzi. Brak zdania w tym aspekcie wyraziło 18,4% badanych.

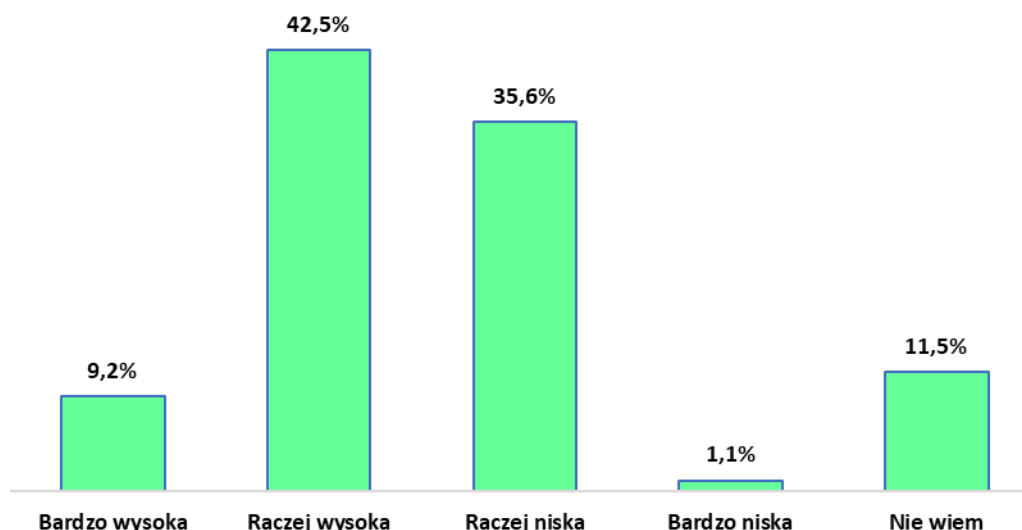
Rysunek 18. Jak Pani/Pan ocenia adresowane do dzieci i młodzieży działania profilaktyczne i edukacyjne, realizowane na terenie gminy Kwidzyn?

VI.8. Problem uzależnień na terenie gminy Kwidzyn.

Zdaniem największej grupy badanych respondentów skala problemu uzależnień na terenie gminy Kwidzyn jest wysoka lub bardzo wysoka. Taką odpowiedź wskazało łącznie aż 51,7% badanych. Tak wysokie wyniki sugerują, że skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w gminie Kwidzyn jest poważnym problemem społecznym. Nisko skalę problemu oceniło tylko 36,7% badanych. Brak wiedzy w tym temacie wskazało także 11,5% badanych.

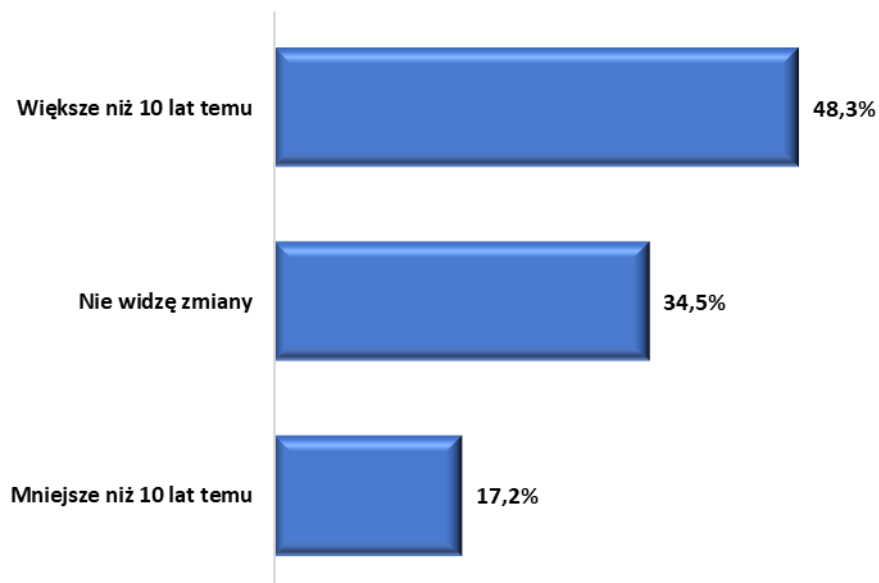
Rysunek 19. Jaka jest Pani/Pana zdaniem skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w gminie Kwidzyn?

VI.9. Dynamika zachowań alkoholowych i zażywania narkotyków w ostatniej dekadzie na terenie gminy Kwidzyn.

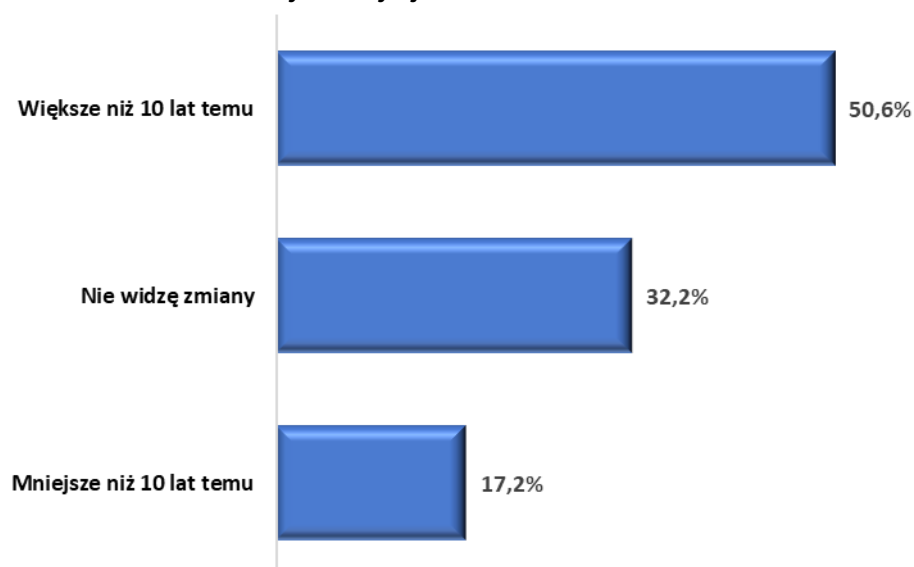
Według krajowych danych spożycie alkoholu na jednego mieszkańca w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Jednocześnie wyraźnie zarysowały się tendencje negatywne: następuje szybki wzrost spożywania napojów alkoholowych wśród marginalnych dotychczas grup konsumenckich wśród kobiet i młodzieży. Ponad połowa badanych mieszkańców gminy Kwidzyn – 48,3% uważa, że spożycie alkoholu wśród dorosłych osób i młodzieży jest większe niż 10 lat temu. Innego zdania było 17,2% badanych, którzy uważają, że obecnie osoby dorosłe i młodzież z terenu gminy Kwidzyn spożywają mniej alkoholu niż 10 lat wcześniej. Cześć dorosłych mieszkańców gminy Kwidzyn – 34,5% nie dostrzega istotnych różnic w konsumpcji alkoholu wśród osób dorosłych i młodzieży.

Rysunek 20. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu przez osoby dorosłe młodzież na terenie gminy Kwidzyn jest?

Wyraźnie potwierdziła się natomiast opinia o wzroście skali zażywania narkotyków wśród dorosłych i młodzieży na terenie gminy Kwidzyn. Taką opinię wyraziła większość badanych mieszkańców gminy – 50,6%. Brak zmian w okresie ostatnich 10 lat w zakresie zażywania narkotyków wskazało 32,2% badanych. 17,2% respondentów uważa, że skala zażywania narkotyków wśród osób dorosłych i młodzieży jest mniejsza niż 10 lat temu.

Rysunek 21. Czy Pani/Pana zdaniem skala zażywania narkotyków i dopalaczy przez osoby dorosłe i młodzież do 18 lat na terenie Gminy Kwidzyn jest?

VI.10. Spożycie alkoholu.

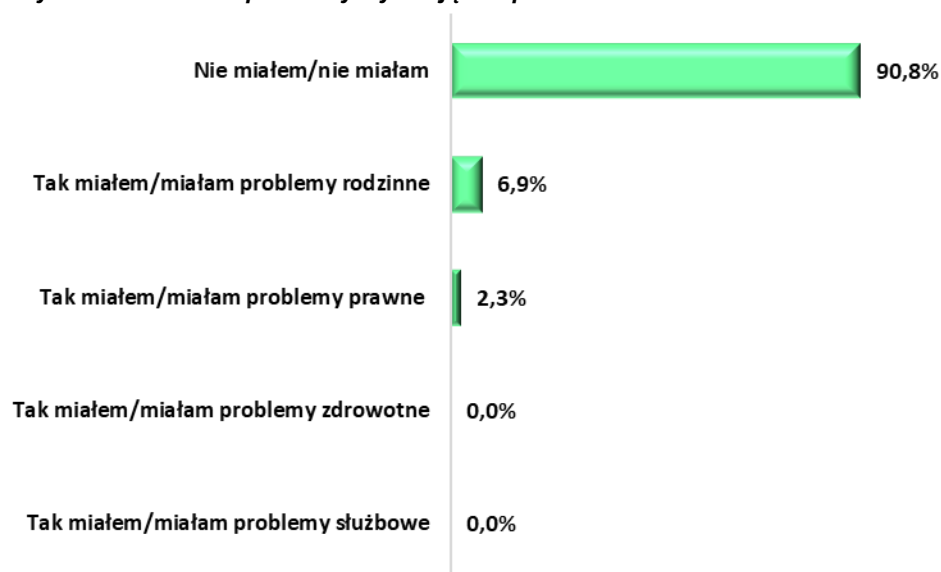
Analizując hierarchię problemów społecznych w gminie Kwidzyn problem alkoholizmu jest jednym z najważniejszych problemów społecznych obserwowanych przez badanych mieszkańców gminy. Niewłaściwe spożywanie alkoholu może mieć negatywny wpływ zarówno na środowisko rodzinne, dotykając poszczególnych członków rodziny, jak i na środowisko społeczne, przyczyniając się do zmniejszenia poczucia bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców. Mieszkańców gminy Kwidzyn zapytano o częstotliwość spożywania alkoholu. Z uzyskanych danych wynika, że większość badanych mieszkańców spożywa alkohol okazjonalnie – 57,3% wskazań. Część badanych – 18,8% nie spożywa alkoholu wcale. Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa – 15,6% badanych. Natomiast kilka razy w tygodniu spożywa alkohol 8,3% badanych.

Rysunek 22. Jak często Pani / Pan pije alkohol?

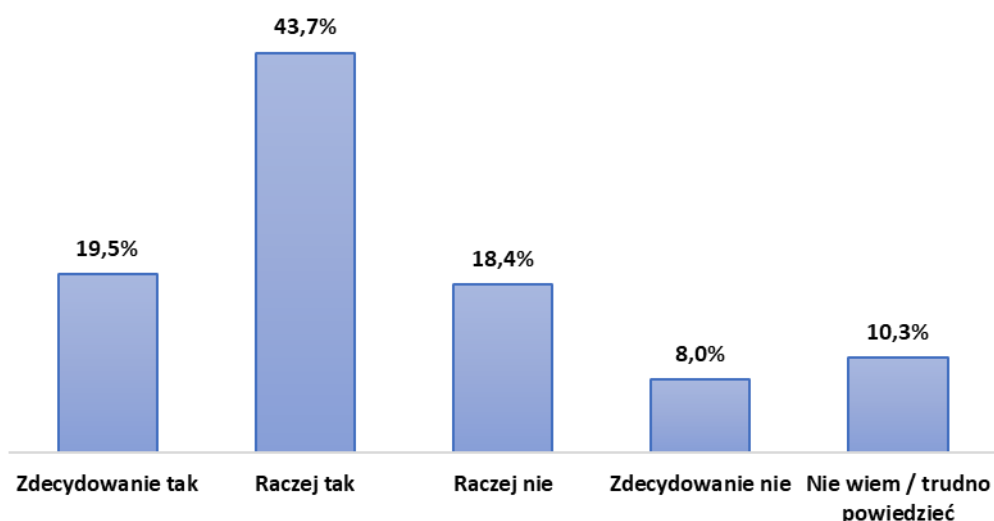
Zdecydowana większość uczestników badania – 90,8% nie miała problemów związanych z pićm alkoholu. Pozostała grupa badanych – 9,2% miała różnego rodzaju problemy wynikające ze spożywania alkoholu, w tym 6,9% badanych miało problemy rodzinne wynikające ze spożywania alkoholu, natomiast 2,3% miało problemy prawne. Skala picia problemowego na terenie gminy Kwidzyn jest podobna do danych ogólnopolskich.

Rysunek 23. Czy miała Pani / Pan problemy wynikające z picia alkoholu?

Respondentów zapytano także czy wiedzą, gdzie na terenie gminy Kwidzyn należy szukać pomocy dla bliskich mających problemy alkoholowe. Na tak postawione pytanie twierdząco odpowiedziało łącznie 63,2% ankietowanych. Z kolei łącznie 26,4% badanych nie wiedziałoby, gdzie należy szukać pomocy. Odsetek respondentów świadomych, gdzie należy szukać pomocy uznać należy za wysoki. Trzeba jednak zwrócić uwagę na odsetek osób, które nie wiedzą, gdzie szukać pomocy w przypadku wystąpienia problemu alkoholowego. W tym celu konieczne jest podjęcie akcji informacyjnych skierowanych do mieszkańców gminy Kwidzyn uświadamiających o możliwościach skorzystania z dostępnych form pomocy na terenie gminy.

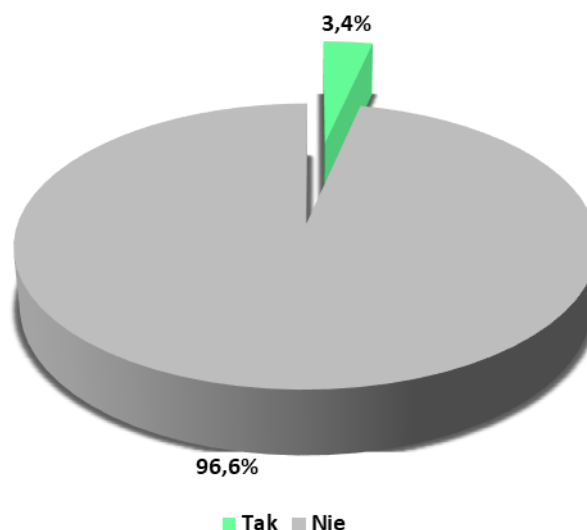
Rysunek 24. Proszę powiedzieć, czy gdyby ktoś z Pani/Pana bliskich miał problemy z alkoholem wiedział(a)bym Pani/Pan, gdzie szukać pomocy?

VI.11. Zazywanie narkotyków.

Osobiste doświadczenie z narkotykami miało – 3,4% badanych respondentów. Taki odsetek badanych próbował narkotyków. Zdecydowana większość uczestników badania – 96,6% nigdy nie próbowało narkotyków.

Rysunek 25. Czy próbował(a) Pani/Pan kiedykolwiek narkotyków?

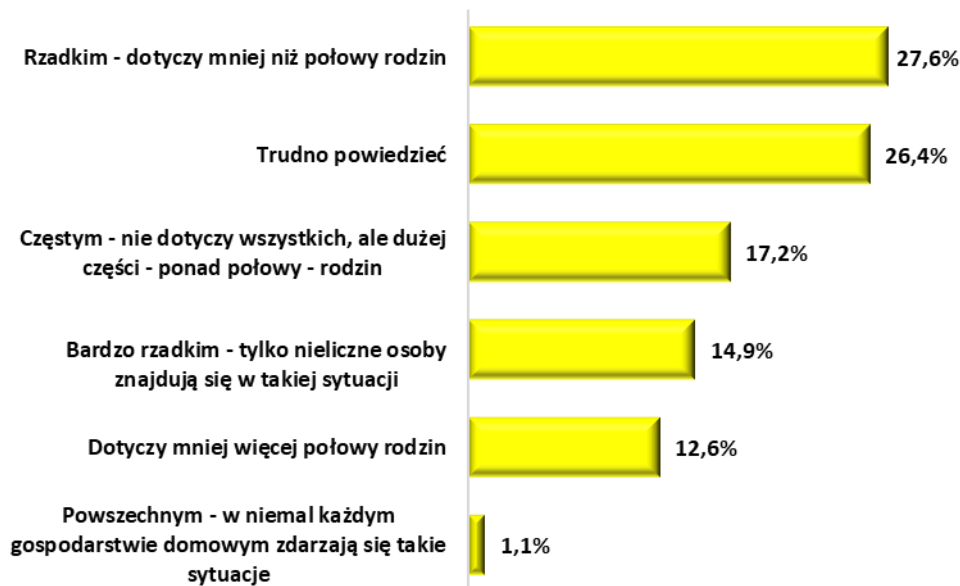

VI.12. Zjawisko przemocy w rodzinie w gminie Kwidzyn.

Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie nie odzwierciedlają rzeczywistej skali problemu. Wynika to z faktu, że przemoc w rodzinie jest problemem wrażliwym, trudnym do diagnozowania. Osoby doznające przemocy w rodzinie nie chcą ujawniać problemu, obawiając się reakcji otoczenia, represji ze strony sprawcy, długich i zawiłych procedur prawnych. Taki stan rzeczy znajduje odzwierciedlenie w statystykach prowadzonych przez poszczególne służby. Tymczasem, zgodnie z prezentowanymi danymi wynika, że przemoc domowa nie jest zjawiskiem powszechnym jednak problem ten dotyczy dużej części rodzin. Zgodnie z pozyskanymi danymi łącznie 30,9% badanych, którzy uważa, że jest to problem często występujący, w tym 17,2% badanych uważa, że problem ten nie dotyczy wszystkich, ale dużej części - ponad połowy - rodzin, 12,6% badanych uważa, że problem ten dotyczy mniej więcej połowy rodzin, natomiast 1,1% twierdzi, że problem ten jest powszechny i dotyczy niemal każdej rodziny. Innego zdania było łącznie 42,5% badanych mieszkańców, którzy uważają, że problem przemocy w rodzinie jest zjawiskiem występującym bardzo rzadko (dotyczy tylko nielicznych rodzin) lub rzadkim (dotyczy mniej

niż połowy rodzin). Więcej niż co piąty uczestnik badania – 26,4% nie potrafi ocenić skali, częstotliwości i powszechności występowania zjawiska przemocy na terenie gminy Kwidzyn.

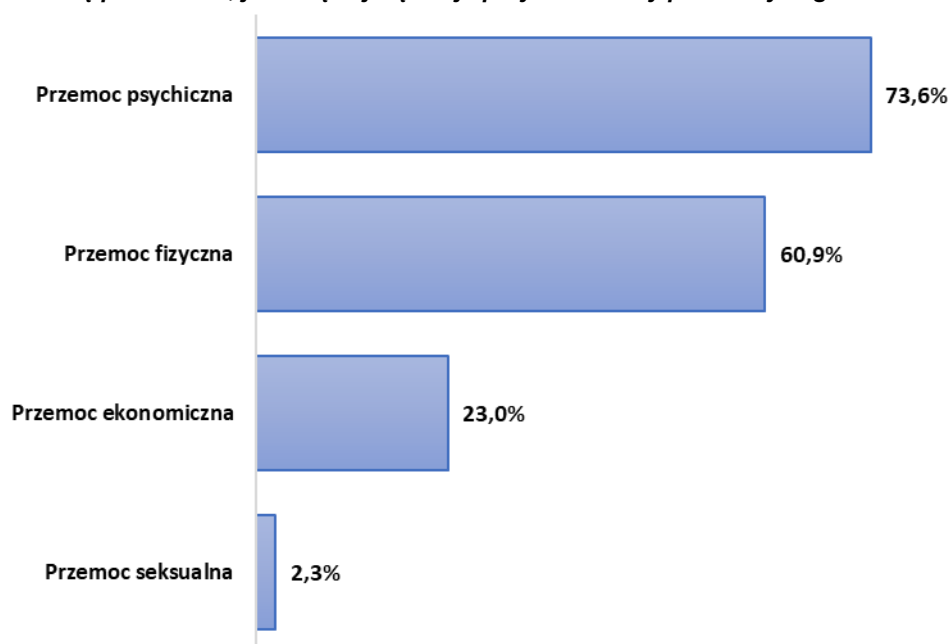
Rysunek 26. Jak Pan/Pani uważa, czy zjawisko przemocy w rodzinie jest zjawiskiem powszechnie występującym w gminie Kwidzyn?

Przemoc w rodzinie może przyjmować różnorodne formy takie jak: przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna oraz przemoc ekonomiczna. Przemoc fizyczna to naruszanie nietykalności fizycznej; zachowania powodujące uszkodzenie ciała lub niosące takie ryzyko, np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie policzkowanie. Przemoc psychiczna to naruszenie godności osobistej; zawiera przymus i groźby, np. obrażanie, wyzywanie, wyśmiewanie, sztydzenie, okazywanie braku szacunku, poniżanie w obecności innych osób, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi, poddawanie stałej krytyce. Przemoc seksualna to naruszenie intymności; zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowanie aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić, np. wymuszanie pożycia seksualnego, obmacywanie, gwałt, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych. Natomiast przemoc ekonomiczna to pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np. niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania

długów. Analizując wyniki dotyczące rodzaju spotykanej formy przemocy można zauważyć, iż najczęstszą jej formę stanowi przemoc psychiczna, którą wskazało 73,6% respondentów. W następnej kolejności z największą liczbą wskazań znajduje się przemoc fizyczna 60,9% wskazań. Mniejszy odsetek badanych wskazał na przemoc ekonomiczną – 23,0% oraz na przemoc seksualną – 2,3%. Takie dane mogą w części wyjaśniać małą liczbę zgłoszeń dotyczących przemocy, ponieważ ofiary przemocy psychicznej, ekonomicznej i seksualnej takiej przemocy nie zgłaszają do odpowiednich służb.

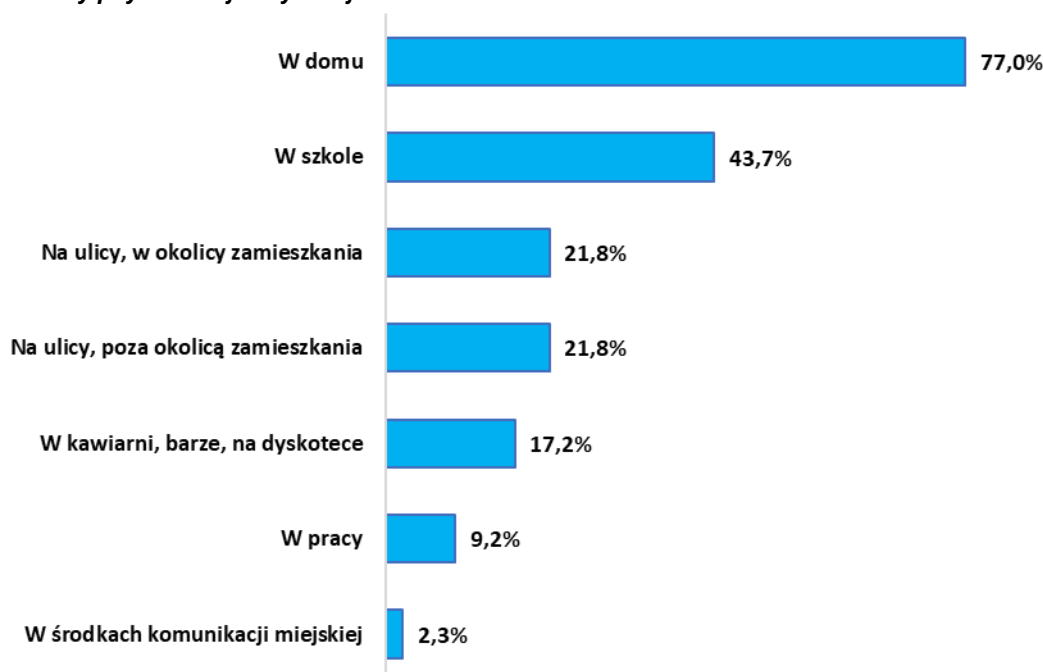
Rysunek 27. Proszę powiedzieć, jakie są najczęściej spotykane formy przemocy w gminie Kwidzyn?

Uczestników badania zapytano o wskazanie miejsc, w których najczęściej dochodzi do występowania zjawiska przemocy psychicznej lub fizycznej. Dane jednoznacznie wskazują, że zjawisko przemocy najczęściej występuje w domu. Taką odpowiedź wskazało aż 77,0% badanych. Oznacza to, że zdarzenia przemocy nie mają postronnych świadków i rozgrywają się w zamkniętym środowisku domowym, co utrudnia zarówno samo diagnozowanie jak i przeciwdziałanie przemocy. Przemoc, zdaniem badanych często występuje także w szkole – 43,7% wskazań. Do zachowań przemocowych dochodzi często na ulicy, w okolicy zamieszkania – 21,8% odpowiedzi. Część respondentów uznała, że do stosowania przemocy psychicznej i fizycznej dochodzi na ulicy, poza okolicą zamieszkania także – 21,8% oraz w kawiarni, barze lub na dyskotecę – 17,2% odpowiedzi. Pozostałe odpowiedzi przedstawiono na wykresie. Suma odpowiedzi na poniższe pytanie jest zdecydowanie większa niż 100% ponieważ, każdy z badanych mógł wskazać kilka miejsc lub sytuacji, w

których dochodzi do występowania zjawiska przemocy psychicznej lub fizycznej. Warto w tym miejscu zauważyć, iż bardzo duży odsetek badanych wskazał na występowanie takiej formy przemocy w domu co ukazuje na występowanie istotnego problemu w rodzinach. Takie dane po raz kolejny potwierdzają, że problem przemocy w rodzinie nie jest zjawiskiem marginalnym. Na podstawie takich wyników badań powinno podjąć się działania mające na celu uświadamianie konieczności reagowania na przemoc w rodzinie. Istnieje potrzeba upowszechnienia znaczenia i roli świadka przemocy w rodzinie oraz form i sposobów postępowania w sytuacji bycia świadkiem przemocy.

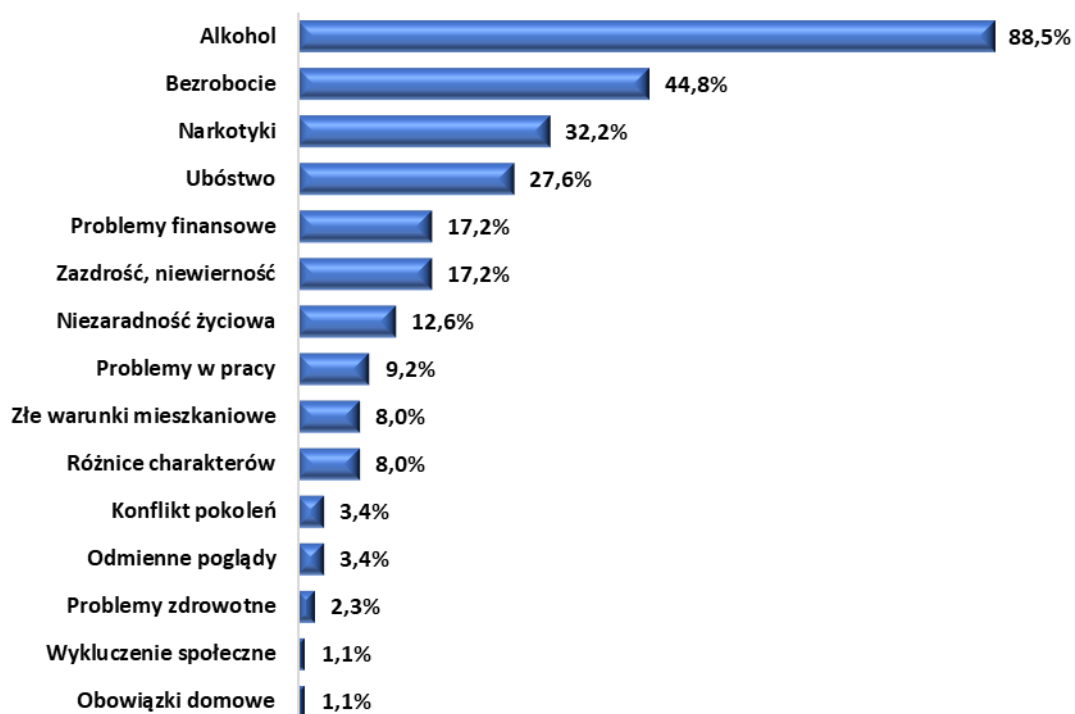
Rysunek 28. W jakiej sytuacji / w jakim miejscu Pani zdaniem najczęściej dochodzi do stosowania przemocy psychicznej i fizycznej?

W dalszej kolejności przedstawiono czynniki, które zdaniem respondentów mogą determinować i powodować wystąpienie przemocy fizycznej lub psychicznej w rodzinie. Poglądy mieszkańców gminy Kwidzyn nie odbiegają od rozpowszechnionych, stereotypowych przekonań na temat okoliczności sprzyjających występowaniu przemocy w rodzinie. Takie okoliczności to w opinii badanych przede wszystkim nadużywanie alkoholu. 88,5% badanych wskazało, że nadużywanie alkoholu jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie. Rzeczywiście, przemoc w rodzinie często towarzyszy uzależnieniu od alkoholu, nie udowodniono jednak związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy tymi zjawiskami. Jak potwierdzają doświadczenia z pracy z osobami stosującymi przemoc, uzależnionymi od alkoholu, nie jest prawdą, że zatrzymanie uzależnienia jest równoznaczne

z zaprzestaniem stosowania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym konieczne wydaje się edukowanie mieszkańców, że uzależnienie od alkoholu nie jest przyczyną przemocy. Aby powstrzymać przemoc w rodzinie nie wystarczy poddać się leczeniu uzależnienia. Osoby stosujące przemoc w rodzinie powinny dodatkowo uczestniczyć w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Przemoc może być także silnie generowana przez bezrobocie. Taką opinię wskazało 44,8% badanych. Innymi czynnikami, które zdaniem badanych mogą być przyczynami wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie to: zażywanie narkotyków – 32,2%, ubóstwo – 27,6%, problemy finansowe – 17,2%, zazdrość, niewierność także – 17,2% oraz niezaradność życiowa – 12,6% wskazań. Pozostałe odpowiedzi przedstawiono na wykresie. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż każdy z badanych mógł udzielić maksymalnie trzech odpowiedzi, stąd też suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%.

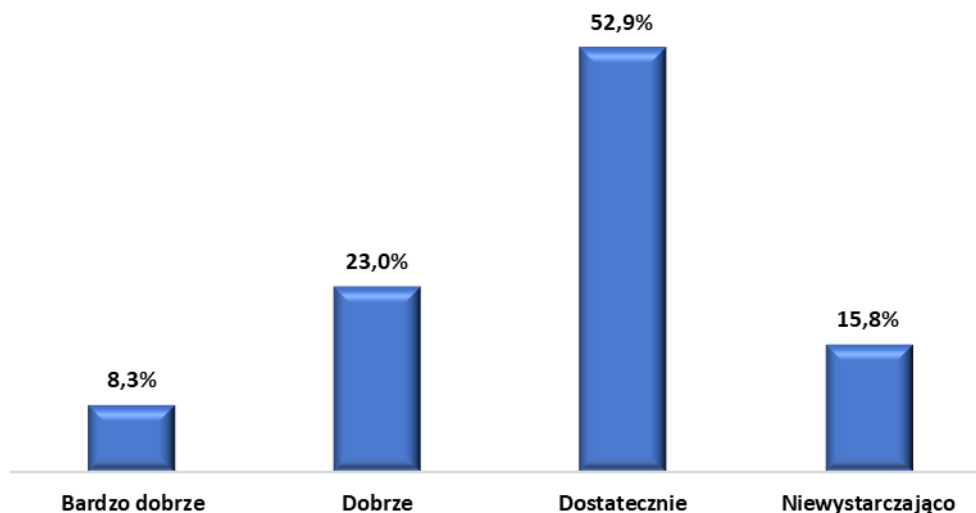
Rysunek 29. Okoliczności sprzyjające wystąpieniu przemocy psychicznej w rodzinie.

Respondenci uczestniczący w badaniu dokonali także oceny działań i zaangażowania władz lokalnych i jednostek administracji publicznej w rozwiązywanie problemów społecznych występujących na terenie gminy. Zgodnie z przedstawionymi danymi ankietowani przeciętnie oceniają działania inicjowane i podejmowane przez jednostki administracji publicznej w celu minimalizowania i przeciwdziałania problemom społecznym występującym na terenie gminy. Przeciętną – dostateczną ocenę wskazała połowa

respondentów – 52,9%. Pozytywnie działania oceniło łącznie 31,3% badanych mieszkańców. Za niedostateczne działania oceniło 15,8% badanych.

Rysunek 30. Jak Pani/Pan ocenia stopień zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych na terenie gminy Kwidzyn?

Rysunek 331. Analiza SWOT problemów społecznych Gminy Kwidzyn.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Wykwalifikowana kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie. -Bardzo dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie. -Programy realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie. -Odpowiedni poziom zabezpieczenia w ramach systemu pomocy społecznej i wspierania rodziny (asystentura rodzin, pomoc finansowa i rzeczowa). -Wsparcie w zakresie poradnictwa psychologicznego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. -Efektywne działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie zmniejszenia skali problemu alkoholowego na terenie gminy Kwidzyn. -Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. -Realizacja programów zdrowotnych adresowanych głównie do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. -Możliwość wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego oraz dostęp do Warsztatów Terapii Zajęciowej. -Funkcjonowanie na terenie gminy świetlic kulturalno – oświatowych oferujących możliwość aktywnego spędzania czasu. - Szeroka oferta zajęć sportowych na terenie gminy. - Aktywna działalność Gminnego Ośrodka 	<ul style="list-style-type: none"> -Ubóstwo utrudniające niektórym grupom społecznym egzystencję i zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych. -Problem długotrwałego bezrobocia oraz niskich kwalifikacji osób bezrobotnych. -Występowanie wśród mieszkańców uzależnień i niska świadomość społeczna na temat tego problemu. -Mała aktywność społeczna w zakresie edukacji, profilaktyki uzależnień. -Zbyt niska aktywność mieszkańców wsi uniemożliwiająca realizację wszystkich programów i projektów. -Niewystarczające wsparcia osób wykluczonych, defaworyzowanych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. -Brak wystarczającej wiedzy mieszkańców temat dostępnych instytucjonalnych form wsparcia. -Zbyt mała liczba gminnych kampanii i zajęć skierowanych do mieszkańców na temat profilaktyki zdrowotnej oraz uzależnień. -Ograniczony dostęp do poradnictwa psychologicznego i prawnego dla mieszkańców z poszczególnych sołectw. -Bariery architektoniczne utrudniające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym. -Brak na terenie gminy placówek wsparcia dziennego, miejsc schronienia dla ofiar przemocy i mieszkań chronionych. -Niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych będących w zasobach gminy.

<p>Kultury w Kwidzynie.</p> <ul style="list-style-type: none">- Oferta kulturalno – społeczna skierowana dla seniorów (zajęcia sportowe, rekreacyjne, wycieczki, spotkania międzypokoleniowe, warsztaty, nauka języków obcych, kursy komputerowe dla seniorów).- Działania prowadzone przez szkoły w formie programów profilaktycznych, szkoleń dla rodziców i nauczycieli, zajęć pozalekcyjnych oraz wolontariatu szkolnego.-Pozaedukacyjna działalność szkół w zakresie kultury i sportu.-Edukacyjna działalność bibliotek i świetlic szkolnych.-Aktywne organizacje pozarządowe biorące udział w życiu społecznym i gospodarczym gminy i wspierające jej mieszkańców.-Działalność grup środowiskowych i pomocowych w gminie Kwidzyn świadczących wsparcie i pomoc dla mieszkańców gminy.- Dostępność do programów i środków finansowych ukierunkowanych na aktywizację zawodową osób bezrobotnych i promocję zatrudnienia.-Atrakcyjne tereny pod rozwój infrastruktury przemysłowej i mieszkalnictwa zwiększającej potencjał gminy.-Wysokie walory środowiskowe pod rozwój funkcji rekreacyjnych i turystycznych.	<ul style="list-style-type: none">-Słabo rozwinięta sieć organizacji działających w sferze pomocy społecznej.- Mała liczba organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.-Brak podmiotów ekonomii społecznej.-Słabo rozwinięta i rozpropagowana sieć wolontariatu.-Mała liczba miejsc publicznych sprzyjających integracji mieszkańców gminy.-Zbyt mała ilość miejsc aktywnego wypoczynku.-Niewystarczająco dobrze rozwinięta infrastruktura (społeczna, techniczna - sieciowa) na obszarach wiejskich.-Nie zagospodarowana w pełni przestrzeń publiczna dla celów integracji społecznej.-Słabo rozwinięta oferta usług gastronomicznych i rozrywkowych.-Słaba motywacja mieszkańców do formalizowania swojej działalności.
--	---

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> -Prężnie działające władze lokalne w gminie. - Realizacja inwestycji w gminie. -Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. -Współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami w sprawach dotyczących pomocy społecznej. -Aktywizacja gospodarcza gminy z udziałem funduszy strukturalnych. -Pozyskanie nowych inwestorów tworzących miejsca pracy. -Rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym. -Tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych. -Rozwój edukacji ponadpodstawowej na terenie gminy. -Szeroka i bardziej dostępna profilaktyka zdrowotna. -Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych i konieczności stosowania działań profilaktycznych. -Tworzenie stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowych. - Rozwój infrastruktury drogowej. -Systemowe rozwiązania z zakresu polityki społecznej. -Wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemów społecznych i zaangażowanie w ich rozwiązywanie. -Realizacja nowych programów aktywizacji 	<ul style="list-style-type: none"> -Roszczeniowe postawy klientów pomocy społecznej. -Zmiany modelu życia – rozbijanie więzi rodzinnych i społecznych. -Bezradność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów. -Ograniczanie wysokości środków finansowych przeznaczonych z budżetu państwa na pomoc społeczną. -Nakładanie na pracowników socjalnych dodatkowych obowiązków i zadań co skutkuje brakiem czasu na realizację pracy socjalnej w terenie. -Konieczność obsługi dodatkowych zadań przez GOPS bez zwiększenia zatrudnienia. -Zbyt duża liczba rodzin przypadająca na jednego pracownika socjalnego, co uniemożliwia efektywną opiekę nad rodzinami. -Postępujący problem uzależnień, w szczególności wśród młodzieży. -Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawienie się nowych rodzajów uzależnień. -Trudność w diagnozowaniu problemu uzależnień wśród młodzieży. -Niedostateczne środki finansowe na oświatę. -Emigracja zarobkowa i migracja na inne tereny oraz niekorzystne zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa. -Eurosieroctwo i brak opieki nad pozostawionymi w Polsce rodzicami.

<p>obszarów wiejskich.</p> <p>-Dalszy rozwój trzeciego sektora, działającego na terenie gminy.</p> <p>-Dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi i lokalną wspólnotą.</p> <p>-Realizacja wspólnych przedsięwzięć samorządu i organizacji społecznych na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>-Sprzyjająca polityka regionalna nastawiona na rozwój obszarów wiejskich.</p>	<p>-Zmiany legislacyjne ograniczające możliwości wsparcia osób niepełnosprawnych.</p> <p>-Niezadawalający poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną.</p> <p>-Niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.</p> <p>-Trudności w pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz.</p> <p>-Postępujące starzenie się społeczeństwa, choroby cywilizacyjne.</p> <p>-Coraz mniejsze nakłady na opiekę zdrowotną przez NFZ.</p> <p>-Brak wystarczających środków na rozwój kultury i sportu.</p> <p>-Brak sponsoringu na działalność kulturalną ze strony lokalnego biznesu.</p>
---	---

VII. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025.

STRATEGIA nazywamy zaplanowany i często realizowany w praktyce sposób osiągnięcia jakiegoś wyznaczonego celu.

Celem *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021-2025* jest wytyczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przewyciężenia określonych problemów społecznych. Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego i analiza danych zastanych wynikających ze specyfiki gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy oraz uczniów pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2021 – 2025 co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Przedstawionych w Strategii propozycji cząstkowych działań możliwych do zrealizowania w ramach poszczególnych celów głównych nie należy traktować jako rejestru zadań do wykonania. Mają one znaczenie inspiracji i wskazań w jakim kierunku zmierzać powinno planowanie operacyjne przy realizacji celów strategicznych. Z tego względu propozycje programów są przedstawione skrótowo w sposób szkicowy jako zarys programów, które należy dopiero rozwinąć w formę projektu. Do wyznaczenia celów strategicznych (głównych obszarów działania), które stanowią najważniejsze problemy społeczne w gminie Kwidzyn wymagające interwencji wykorzystano wiele źródeł. Podstawą do wypracowania celów strategicznych, celów szczegółowych oraz kierunków działań stanowiły dane statystyczne, w tym między innymi, informacje o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Kwidzyn, wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz informacje od pracowników jednostek, które będą w późniejszych etapach realizowały przyjętą strategię oraz osób mających na co dzień kontakt z potencjalnymi beneficjentami. Wyłonione zagadnienia zostały pogrupowane w obszary problemowe i oszacowane pod względem natężenia ich występowania i znaczenia dla sytuacji społecznej w gminie. Na podstawie powyższej metodologii tworzenia części programowej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn na lata 2021 – 2025* przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w gminie. Głównymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie gminy powinny być: integracja społeczna - przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia

społecznego (ubóstwo, bezrobocie), poprawa warunków życia i funkcjonowania osób starszych długotrwale lub ciężko chorych, redukcja problemu uzależnień, wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych. Plan wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn prezentuje się następująco:

CELE STRATEGICZNE
(główne obszary działania)

CELE SZCZEGÓŁOWE
(główne obszary działania przełożone na programy)

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wdrażanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn na lata 2021 - 2025* opierać się będzie na realizacji pięciu celów strategicznych:

I.CEL STRATEGICZNY
Integracja społeczna- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego (ubóstwo, bezrobocie)

II.CEL STRATEGICZNY
Poprawa warunków życia i funkcjonowania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych w gminie Kwidzyn

III.CEL STRATEGICZNY
Ograniczanie problemu uzależnień na terenie gminy Kwidzyn

IV.CEL STRATEGICZNY
Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Kwidzyn

V.CEL STRATEGICZNY
Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych w gminie Kwidzyn

I.CEL STRATEGICZNY

Integracja społeczna- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego (ubóstwo, bezrobocie)

1.Cel szczegółowy

Minimalizowanie zjawiska ubóstwa i eliminowanie jego negatywnych skutków

Kierunki działań:

- 1.Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej niezbędnej do zapewnienia odpowiednich warunków do życia osobom dotkniętym problemem ubóstwa.
- 2.Mobilizowanie i motywowanie do aktywności społecznej, m.in. poprzez udział w projektach, programach.
- 3.Zwiększenie środków finansowych na pomoc społeczną ukierunkowaną na wsparcie osób i rodzin żyjących w ubóstwie.
- 4.Organizowanie akcji społecznych i włączenie organizacji pozarządowych i stowarzyszeń do działań ukierunkowanych na pozyskiwanie i przekazywanie potrzebującym pomocy rzeczowej, m.in. w formie: żywności, odzieży, środków czystości oraz artykułów gospodarstwa domowego.
- 5.Wspieranie i pomoc w rozwijaniu wolontariatu, jako formy pomocy na rzecz osób potrzebujących.

2.Cel szczegółowy

Przeciwdziałanie utrwalaniu się ubóstwa

Kierunki działań:

1. Dążenie do poprawy sytuacji mieszkaniowej, w tym tworzenie mieszkań socjalnych i komunalnych.
2. Wzmacnianie kompetencji w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami.
3. Analizowanie przyczyn ubóstwa i minimalizowanie ich źródeł.
4. Prezentowanie i uczenie postaw aktywności i przedsiębiorczości osób i rodzin.

5. Tworzenie i realizacja programów na rzecz pomocy i aktywizacji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem.
6. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, samorządem lokalnym i innymi podmiotami na rzecz ograniczania ubóstwa

3.Cel szczegółowy

**Wsparcie osób bezrobotnych, poszukujących pracy,
biernych zawodowo i przeciwdziałanie zjawisku
długotrwałego bezrobocia**

Kierunki działań:

- 1.Zabezpieczenie niezbędnych środków finansowych na pomoc dla potrzebujących.
- 2.Pozyskiwanie środków zewnętrznych, w szczególności z Unii Europejskiej, na realizację projektów mających na celu aktywizację osób bezrobotnych.
- 3.Podejmowanie działań aktywizujących osoby bezrobotne, biernie zawodowo we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kwidzynie i agencjami ds. zatrudnienia oraz instytucjami szkolącymi.
- 4.Podejmowanie działań w celu zmiany postawy osób ubogich z biernej na aktywną i zwiększenia ich odpowiedzialności za własne życie, m.in. poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
- 5.Tworzenie warunków do wdrożenia różnych form zatrudnienia socjalnego i wspieranego, szczególnie we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kwidzynie i innymi podmiotami.

II.CEL STRATEGICZNY

Poprawa warunków życia i funkcjonowania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych w gminie Kwidzyn

1.Cel szczegółowy

Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych (seniorów)

Kierunki działań:

- 1.Inicjowanie działań na rzecz rozwoju usług adresowanych do seniorów.
- 2.Doskonalenie systemu świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.
- 3.Likwidacja barier architektonicznych.
- 4.Udzielanie wsparcia w formie finansowej i rzeczowej.
- 5.Aktywizacja rodziny i środowiska sąsiedzkiego w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób starszych i niesamodzielnymi.
- 6.Podjęcie działań umożliwiających wdrożenie innowacyjnych form opieki i pomocy w miejscu zamieszkania jak m.in. projekt systemu teleopieki, domowej opieki medycznej i rehabilitacyjnej.

2.Cel szczegółowy

Rozwijanie pomocy wolontaryjnej na rzecz osób chorych i seniorów

Kierunki działań:

- 1.Organizacja stałej pomocy wolontariuszy dla osób starszych w codziennych czynnościach.
- 2.Promowanie wolontariatu będącego formą integracji społecznej dla osób starszych.

3.Cel szczegółowy

Aktywizacja seniorów

Kierunki działań:

- 1.Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze, m.in. poprzez organizację zajęć sportowych dla seniorów.
- 2.Organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek dla seniorów w celu zaspokajania ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych.
- 3.Pozyskanie środków na zajęcia sportowe i rekreacyjne dedykowane osobom starszym.

III.CEL STRATEGICZNY

Ograniczanie problemu uzależnień na terenie gminy Kwidzyn

1.Cel szczegółowy

Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież

Kierunki działań:

1. Działania profilaktyczne mające na celu informowanie o społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych skutkach związanych z używaniem alkoholu.
2. Promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji.

2.Cel szczegółowy

Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież oraz minimalizowanie zjawiska alkoholizmu i skutków jego nadużywania w gminie Kwidzyn

Kierunki działań:

1. Rozszerzanie oferty programów profilaktycznych zaadresowanych do dzieci i młodzieży oraz do grup ryzyka, programów edukacyjnych skierowanych do rodziców mających na celu zaangażowanie ich w oddziaływania profilaktyczne wobec dzieci.
2. Upowszechnianie wiedzy o negatywnych skutkach zażywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, m.in. poprzez akcje informacyjne, ulotki, plakaty.
3. Spotkania w szkołach z udziałem psychologów, terapeutów, pedagogów, przedstawicieli stowarzyszeń i fundacji zajmujących się problematyką uzależnień, na temat zagrożeń wynikających z uzależnień.
4. Tworzenie grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych.
5. Realizacja założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi.
6. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom uzależnionym i ich rodzinom.
7. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia leczenia.

3.Cel szczegółowy

Wprowadzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem.

Kierunki działań:

1. Rozpowszechnianie oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
2. Kierowanie do punktów pomocowych na terenie powiatu udzielających wsparcia psychologicznego, prawnego i terapeutycznego rodzinom osób dotkniętych alkoholizmem (współuzależnionym).
3. Podejmowanie działań interwencyjno-pomocowych na rzecz rodzin z problemem alkoholowym.
4. Objęcie dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym opieką pedagogiczną – psychologiczną.

IV.CEL STRATEGICZNY

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Kwidzyn

1. Cel szczegółowy

Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie

Kierunki działań:

- 1.Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych (lokalna prasa, Internet, ulotki, broszury) na temat problemu przemocy w rodzinie i możliwości jej przeciwdziałania.
- 2.Podejmowanie wszechstronnych działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie, w szkole oraz w środowisku rówieńczym.
- 3.Kształtowanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i społecznych rodziców.

2. Cel szczegółowy

Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom w których występuje problem przemocy

Kierunki działań:

- 1.Podejmowanie działań interwencyjnych w środowisku w którym występuje przemoc w rodzinie.
- 2.Kompleksowa pomoc dla ofiar przemocy w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty”.
- 3.Umożliwienie członkom rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą dostępu do pomocy specjalistycznej.
4. Podejmowanie działań profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców.
- 5.Podejmowanie działań zabezpieczających dzieci przed przemocą w rodzinie.
- 6.Oddziaływanie terapeutyczno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc.
- 7.Doskonalenie umiejętności osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V.CEL STRATEGICZNY

Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych w gminie Kwidzyn

1. Cel szczegółowy

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych w gminie Kwidzyn

Kierunki działań:

- 1.Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych.
2. Inicjowanie działań na rzecz rozwoju usług adresowanych do osób niepełnosprawnych w tym z szeroko rozumianymi zaburzeniami psychicznymi.
3. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby i rodziny opiekujące się osobami zależnymi.
- 4.Organizowanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, środowiskowego dla osób niepełnosprawnych.
- 5.Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom lub opiekunom.
- 6.Inicjowanie i realizacja projektów oraz programów na rzecz osób niepełnosprawnych nieaktywnych zawodowo.
- 7.Rewitalizacja przestrzeni użyteczności publicznej celem lepszego dostosowania do potrzeb niepełnosprawnych.
- 8.Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

2. Cel szczegółowy

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

- 1.Integracja społeczna osób niepełnosprawnych
- 2.Organizacja imprez środowiskowych oraz wyjazdów integracyjnych

3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych
4. Organizacja wsparcia dla opiekunów osób zależnych
5. Pozyskiwanie środków finansowych na organizację wsparcia dla opiekunów osób zależnych
6. Rozwój i promocja idei wolontariatu i włączenie wolontariuszu do pomocy dla osób niepełnosprawnych

3. Cel szczegółowy

Działania na rzecz rozwoju usług z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia oraz świadczeń socjalnych dla osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Współpraca w realizacji programów zdrowotnych.
2. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych
3. Poradnictwo specjalistyczne z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia
4. Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zajęć w Warsztatach Terapii Zajęciowej
5. Podjęcie działań zmierzających do utworzenia dziennego ośrodka wsparcia.

VII.1. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn na lata 2021-2025.

I.CEL STRATEGICZNY: Integracja społeczna - przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego (ubóstwo, bezrobocie).

1. Cel szczegółowy: Minimalizowanie zjawiska ubóstwa i eliminowanie jego negatywnych skutków

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Polski Czerwony Krzyż
Bank Żywności
Caritas
Placówki oświatowe

Źródła finansowania:
Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba osób/rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.
- ✓Liczba osób/rodzin objętych wsparciem.
- ✓Liczba osób uczestniczących w programie/projekcie.
- ✓Liczba udzielonych porad medycznych, psychologicznych, prawnych, socjalnych i rodzinnych.
- ✓Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wsparcie osób i rodzin z powodu ubóstwa.
- ✓Liczba akcji społecznych.
- ✓Liczba osób/rodzin, które skorzystały pomocy rzeczowej.
- ✓Liczba wydanych paczek żywnościowych.
- ✓Liczba grup samopomocowych.

- ✓Liczba wolontariuszy.
- ✓Liczba działań wolontaryjnych na rzecz osób potrzebujących.

2.Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie utrwalaniu się ubóstwa.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Polski Czerwony Krzyż
Bank Żywności
Caritas
Placówki oświatowe
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Źródła finansowania:

Budżet Gminy.
Budżet Powiatu.
Budżet Państwa.
Środki zewnętrzne.
Fundusze UE.

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych.
- ✓Liczba osób objętych pracą socjalną,
- ✓Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
- ✓Raporty, diagnozy, analizy przyczyn ubóstwa.
- ✓Liczba szkoleń, kursów aktywizujących.
- ✓Liczba inicjatyw, programów na rzecz aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem.
- ✓Wysokość środków przeznaczonych na udzielenie pomocy.

3. Cel szczegółowy: Wsparcie osób bezrobotnych, poszukujących pracy, biernych zawodowo i przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia.

Koordinator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Powiatowy Urząd Pracy w Kwidzynie
Urząd Gminy w Kwidzynie
Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe
Organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem
organizacji pożytku publicznego
Organizacje pozarządowe

Źródła finansowania:
Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba osób objętych pracą socjalną, liczba osób marginalizowanych, w tym bezrobotnych.
- ✓Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową GOPS.
- ✓Liczba osób biorących udział w projektach.
- ✓Liczba organizowanych stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych, szkoleń oraz kursów umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych.
- ✓Liczba osób bezrobotnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.
- ✓Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu.
- ✓Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących.
- ✓Liczba zawartych kontraktów socjalnych (część B)

II.CEL STRATEGICZNY: Poprawa warunków życia i funkcjonowania osób starszych długotrwale lub ciężko chorych w gminie Kwidzyn.

1. Cel szczegółowy: Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych (seniorów).

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Placówki oświatowe

Źródła finansowania:
Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba podjętych działań na rzecz rozwoju usług adresowanych do seniorów.
- ✓Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.
- ✓Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.
- ✓Liczba zlikwidowanych barier.
- ✓Liczba seniorów objętych wsparciem w formie pomocy rzeczowej i finansowej.
- ✓Liczba działań i inicjatyw związanych z wdrożeniem innowacyjnych form opieki i pomocy.
- ✓Liczba wdrożonych innowacyjnych form opieki i pomocy dla seniorów.
- ✓Liczba osób korzystających z innowacyjnych form opieki i pomocy.

2. Cel szczegółowy: Rozwijanie pomocy wolontaryjnej na rzecz osób chorych i seniorów.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Placówki oświatowe
Gminny Ośrodek Kultury w Kwidzynie
Kluby sportowe

Źródła finansowania:
Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba inicjatyw wolontaryjnych.
- ✓Liczba wolontariuszy zaangażowanych w pomoc.
- ✓Liczba osób objętych pomocą wolontariuszy.

3. Cel szczegółowy: Aktywizacja seniorów.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Placówki oświatowe
Gminny Ośrodek Kultury w Kwidzynie
Kluby sportowe

Źródła finansowania:

Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zajęć, spotkań, imprez, warsztatów, wycieczek organizowanych dla seniorów.
- ✓ Liczba seniorów biorących udział w zajęciach, spotkaniach, imprezach, warsztatach, wycieczkach.
- ✓ Kwota pozyskanych środków finansowych na zajęcia sportowe i rekreacyjne dla osób starszych.
- ✓ Liczba osób korzystających z aktywnych i zdrowych form spędzania wolnego czasu.

III. CEL STRATEGICZNY: Ograniczenie problemu uzależnień na terenie gminy Kwidzyn.

1. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Placówki oświatowe
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Policja
Gminny Ośrodek Kultury w Kwidzynie
Poradnia Zdrowia

Źródła finansowania:

Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących na rzecz profilaktyki.
- ✓ Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjno – informacyjnych.
- ✓ Liczba konsultacji psychologicznych.
- ✓ Liczba osób/ rodzin dotkniętych problemem alkoholowym objętych pracą socjalną.
- ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów i spotkań, kampanii.
- ✓ Liczba programów, projektów i akcji adresowanych do dzieci i młodzieży.
- ✓ Liczba uczniów objętych działaniami w formie warsztatów, spotkań i pogadanek.

2. Cel szczegółowy: Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież oraz minimalizowanie zjawiska alkoholizmu i skutków jego nadużywania w gminie Kwidzyn.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Placówki oświatowe
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Policja

Źródła finansowania:
Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zrealizowanych programów, projektów z zakresu profilaktyki
- ✓ Liczba inicjatyw społecznych, akcji informacyjnych, ulotek, plakatów.
- ✓ Liczba spotkań w szkołach na temat zagrożeń wynikających z uzależnień.
- ✓ Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego złożonych do GKRPA.
- ✓ Liczba grup wsparcia skierowana do osób uzależnionych i współuzależnionych.
- ✓ Liczba wydanych opinii biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu.
- ✓ Liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
- ✓ Liczba osób z problemem alkoholowym objętych pomocą finansową.
- ✓ Liczba konsultacji psychologicznych.
- ✓ Liczba osób objętych pracą socjalną z powodu uzależnienia.

3. Cel szczegółowy: Wprowadzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Placówki oświatowe
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kwidzyn
lokalne punkty informacyjno-konsultacyjne
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Organizacje pozarządowe
Policja

Źródła finansowania:

Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba zorganizowanych warsztatów i konferencji, kampanii.
- ✓Liczba udzielonych konsultacji terapeutycznych w punktach pomocowych na terenie powiatu.
- ✓Liczba udzielonych konsultacji prawnych w punktach pomocowych na terenie powiatu.
- ✓Liczba udzielonych konsultacji psychologicznych w punktach pomocowych na terenie powiatu.
- ✓Liczba odbytych warsztatów socjoterapeutycznych dla dzieci poza placówkami oświatowymi.
- ✓Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne realizowane w placówkach oświatowych.
- ✓Liczba osób, którym udzielono pomocy z tytułu przesłanki alkoholizm.
- ✓Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjno – informacyjnych.

IV. CEL STRATEGICZNY: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Kwidzyn.

1. Cel szczegółowy: Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Placówki oświatowe
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kwidzyn
lokalne punkty informacyjno-konsultacyjne
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Organizacje pozarządowe
Policja

Źródła finansowania:

Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba prowadzonych akcji promocyjnych.
- ✓Liczba wydanych materiałów promocyjnych.
- ✓Liczba zrealizowanych programów.
- ✓Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

2. Cel szczegółowy: Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje problem przemocy.

Koordinator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Placówki oświatowe
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kwidzyn
lokalne punkty informacyjno-konsultacyjne
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Organizacje pozarządowe
Policja

Źródła finansowania:

Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba działań interwencyjnych podjętych w środowisku.
- ✓Liczba założonych kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”..
- ✓Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty”.
- ✓Liczba godzin konsultacji ze specjalistami.
- ✓Liczba podjętych działań informacyjnych dotyczących instytucji pomocowych i możliwości uzyskania w nich pomocy dla ofiar przemocy.
- ✓Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów dla rodziców.
- ✓Liczba osób korzystających z programów korekcyjno-edukacyjnych.
- ✓Liczba podjętych działań mających na celu zabezpieczenie dzieci przed przemocą w rodzinie.
- ✓Liczba osób korzystających ze szkoleń.
- ✓Liczba szkoleń.

V. CEL STRATEGICZNY: Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych w gminie Kwidzyn.

1. Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych w gminie Kwidzyn.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Ośrodki Zdrowia

Źródła finansowania:

Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓Liczba podejmowanych działań ukierunkowanych na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych.
- ✓Liczba spotkań środowiskowych.
- ✓Liczba inicjatyw i działań na rzecz rozwoju usług adresowanych do osób niepełnosprawnych.
- ✓Liczba osób niepełnosprawnych objęta wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej.
- ✓Liczba osób i rodzin (opiekunów osób zależnych) korzystających z poradnictwa specjalistycznego.
- ✓Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i środowiskowego.
- ✓Liczba osób niepełnosprawnych i ich rodzin objętych wsparciem w formie pomocy finansowej i rzeczowej.

- ✓ Kwota udzielonego wsparcia finansowego i rzeczowego dla osób niepełnoprawnych i ich rodzin.
- ✓ Liczba zrealizowanych projektów i programów dedykowanych osobom niepełnosprawnym nieaktywnym zawodowo.
- ✓ Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.
- ✓ Liczba wydzielonych i oznakowanych miejsc postoję dla uprawnionych osób niepełnosprawnych na parkingach i przy budynkach użyteczności publicznej.
- ✓ Liczba działań likwidujących bariery w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku poruszania się i komunikowania.
- ✓ Kwota wsparcia finansowego przeznaczonego na realizację zadań w zakresie rozwoju przestrzeni.
- ✓ Liczba osób objętych działaniami organizacji pozarządowych.

2. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Koordinator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie
Powiatowy Urząd Pracy w Kwidzynie
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Ośrodki Zdrowia

Źródła finansowania:
Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zorganizowanych wyjazdów i imprez.
- ✓ Liczba osób biorących udział w wyjazdach i imprezach.
- ✓ Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych.
- ✓ Liczba uczestników imprez integracyjnych.

- ✓ Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie.
- ✓ Liczba przeprowadzonych szkoleń i kursów.
- ✓ Liczba uczestników szkoleń i kursów dla opiekunów osób zależnych.
- ✓ Kwota pozyskanych środków finansowych na organizację wsparcia dla opiekunów zależnych
- ✓ Liczba opiekunów osób zależnych, którzy otrzymali wsparcie.
- ✓ Liczba wolontariuszy.
- ✓ Liczba osób objętych pomocą wolontariuszy.

3. Cel szczegółowy: Działania na rzecz rozwoju usług z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia oraz świadczeń socjalnych dla osób niepełnosprawnych.

Koordynator:
GOPS w Kwidzynie

Realizatorzy
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie
Powiatowy Urząd Pracy w Kwidzynie
Urząd Gminy w Kwidzynie
Organizacje pozarządowe
Ośrodki Zdrowia

Źródła finansowania:
Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:
Praca ciągła 2021-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba realizowanych programów zdrowotnych.
- ✓ Liczba osób niepełnosprawnych otrzymujących wsparcie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.
- ✓ Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w Warsztatach Terapii Zajęciowej.
- ✓ Liczba utworzonych dziennych ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

VIII. 2. Źródła finansowania.

Warunkiem realizacji celów zawartych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025* jest jej finansowanie oraz pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację zaplanowanych działań i projektów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- ✓ budżet gminy Kwidzyn,
- ✓ budżet Wojewody,
- ✓ budżet Samorządu Województwa,
- ✓ Fundusz Pracy,
- ✓ projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- ✓ środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ✓ środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ✓ środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- ✓ środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.
- ✓ dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 181 oraz
- ✓ dochody z opłat określonych w art. 111 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz środki rządowych lub pozarządowych programów celowych.

Konstruując ramy finanse dla budowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025* przyjęto jako odniesienie wydatki w działach: 801 - oświata i wychowanie, 851 - ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 - pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 - edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina; z okresu lat 2017-2020.

Dział 801 – oświata i wychowanie - obejmują następujące rozdziały:

- ✓80101 Szkoły podstawowe
- ✓80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych
- ✓80104 Przedszkola
- ✓80110 Gimnazja
- ✓80113 Dowożenie uczniów do szkół

- ✓80114 Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół
- ✓80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli
- ✓80148 Stołówki szkolne i przedszkolne
- ✓80149 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego
- ✓80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych
- ✓80152 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technicach, szkołach policealnych, branżowych szkołach I i II stopnia i klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia oraz szkołach artystycznych
- ✓80153 Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych
- ✓80195 Pozostała działalność

Dział 851 – ochrona zdrowia - obejmują następujące rozdziały:

- ✓85111 Szpitale ogólne
- ✓85153 Zwalczanie narkomanii
- ✓85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi
- ✓85158 Izby wytrzeźwień
- ✓85195 Pozostała działalność

Dział 852 – pomoc społeczna - obejmują następujące rozdziały:

- ✓85201 Placówki opiekuńczo-wychowawcze
- ✓85202 Domy pomocy społecznej
- ✓85203 Ośrodki wsparcia
- ✓85204 Rodziny zastępcze
- ✓85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- ✓85206 Wspieranie rodziny
- ✓85211 Świadczenie wychowawcze

- ✓85212 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego
- ✓85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej
- ✓85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe
- ✓85215 Dodatki mieszkaniowe
- ✓85216 Zasiłki stałe
- ✓85219 Ośrodki pomocy społecznej
- ✓85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej
- ✓85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
- ✓85230 Pomoc w zakresie dożywiania
- ✓85295 Pozostała działalność

Dział 854 - edukacyjna opieka wychowawcza - obejmuje następujące rozdziały:

- ✓85401 Świetlice szkolne
- ✓85404 Wspieranie rodziny
- ✓85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym
- ✓85416 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym

Dział 855 – rodzina - obejmuje następujące rozdziały:

- ✓85501 Świadczenie wychowawcze
- ✓85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego
- ✓85503 Karta Dużej Rodziny
- ✓85504 Wspieranie rodziny
- ✓85505 Tworzenie i funkcjonowanie żłobków
- ✓85508 Rodziny zastępcze
- ✓85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- ✓85595 Pozostała działalność

Wyznaczając ramy finansowe na lata 2021-2025, które służyć będą realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025* uwzględniono czynniki ryzyka w postaci zmieniających się przepisów prawa oraz bieżącej projekcji wskaźnika inflacji CPI, która zakłada, że osiągnie on odpowiednio: 3,3% w 2020 roku; 1,5% w 2021 roku oraz 2,1% w 2022 roku. Ponadto uwzględniono również dotychczasowy poziom wydatków w działach: 801, 851, 852, 853, 854, 855, jak również konieczność zapewnienia stałego wzrostu jakości świadczonych usług. Średnioroczny wzrost wydatków gminy Kwidzyn w powyższych działach w okresie od 2017 do 2020 roku wyniósł 9% (r/r). Szczegółowe dane za lata 2017-2020 zawiera poniższa tabela.

Tabela 14. Wydatki gminy Kwidzyn w latach 2017 – 2020 wg działów klasyfikacji budżetowej: 801, 851, 852, 853, 854, 855.

Rok	Wydatki w działach: 801, 851, 852, 853, 854, 855	Zmiana (r/r)
	kwota w zł	(%)
2017	33 347 257,00 zł	-
2018	34 173 972,00 zł	2%
2019	37 707 868,00 zł	10%
2020	42 884 342,00 zł	14%
średnia	37 028 360,00 zł	9%

Biorąc pod uwagę wszystkie wyżej wymienione czynniki, jak również niestabilną dynamikę wzrostu planu wydatków w obszarze analizowanych działów, zredukowano prognozowany wskaźnik wzrostu wydatków do poziomu 2,5% rocznie w latach 2021 - 2025. Estymowana wielkość środków publicznych w tym okresie, w działach: 801 - oświata i wychowanie, 851 - ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 - pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 - edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina, została zaprezentowana w poniższej tabeli. Jako bazowy przyjęto plan finansowy na 2020 rok. Realizacja zadań wynikających ze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025* finansowana będzie z budżetu gminy Kwidzyn do wysokości środków finansowych zaplanowany na ten cel w danym roku budżetowym.

Tabela 15. Ramy finansowe dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn na lata 2021 – 2025 w działach klasyfikacji budżetowej: 801, 851, 852, 853, 854, 855.

Rok	Prognozowane wydatki w działach: 801, 851, 852, 853, 854, 855
	kwota w zł
2020	42 884 342,00 zł
2021	43 956 450,55 zł
2022	45 055 361,81 zł
2023	46 181 745,86 zł
2024	47 336 289,51 zł
2025	48 519 696,74 zł

VIII.3. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Kwidzyn lata 2021– 2025.

Opracowana strategia umożliwi inicjowanie i wdrażanie różnorodnych rozwiązań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób i grup społecznych wymagających okresowego i długofalowego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych. Przyjęcie tego dokumentu uchwałą Rady Gminy w Kwidzyn umożliwi budowanie na terenie gminy zintegrowanego systemu pomocy społecznej i pozwoli na pozyskiwanie środków unijnych. Nie można pominąć faktu, że podstawowym warunkiem wdrażania Strategii jest dobra współpraca samorządu, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy Kwidzyn włączających się w realizację Strategii. Założono, że cele będą realizowane do 2025 roku. Nie oznacza to jednak, że jest to dokument zamknięty. Strategię można, a nawet wydaje się konieczne jej modyfikowanie pod wpływem zmieniających się warunków.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie w sposób stały i ciągły poprzez następujące działania:

- ✓ zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- ✓ przygotowanie i przedkładanie raportów z przebiegu realizacji działań i projektów,
- ✓ ocenę osiągniętych rezultatów,
- ✓ ocenę aktualności strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Proces monitorowania będzie polegał na systematycznym obserwowaniu

zachodzących zmian oraz gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Istotne znaczenie dla zobrazowania i zobiektywizowania zmian zachodzących na terenie gminy będzie miała również weryfikacja wartości wskaźników zdefiniowanych dla poszczególnych celów Strategii. Właściwie dobrane wskaźniki ułatwiają proces monitoringu i czytelnie charakteryzują przemiany, dlatego przy ich definiowaniu należy wziąć pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ mierzalność danych niezbędnych do wyliczenia wskaźnika (czy dane te są łatwo dostępne i czy ich zdobycie nie wiąże się z nadmiernymi kosztami),
- ✓ prostota w konstrukcji wskaźnika i łatwość jego interpretacji,
- ✓ przejrzystość prezentacji jako instrumentów monitorowania.

Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych, obszarach służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy w Kwidzynie, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy w Kwidzynie, ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych.

Monitorowanie realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2021 – 2025* planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Za wykonywanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie i upowszechnianie zbiorczych danych z zakresu monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiedzialny będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Zadaniem Ośrodka będzie nadzór nad wdrażaniem Strategii, koordynowanie działań związanych z realizacją Strategii oraz opracowywanie i zgłaszanie propozycji zmian, które należy wprowadzić w Strategii.

Monitorowanie odbywać się będzie z wykorzystaniem wskaźników osiągnięcia celu określonych w Strategii dla każdego z celów operacyjnych. Raport z realizacji Strategii opracowywany będzie corocznie przez Gminny Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kwidzynie i przekazany Radzie Gminy do dnia 30 kwietnia za rok poprzedni.

Spis wykresów:

Rysunek 1. Położenie Gminy Kwidzyn w obrębie powiatu kwidzyńskiego.	9
Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Kwidzyn w latach 2016 – 2019 r. (opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kwidzynie).....	10
Rysunek 3. Przyrost naturalny w gminie Kwidzyn w latach 2010 – 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	11
Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w gminie Kwidzyn w latach 2010-2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	12
Rysunek 5. Liczba mieszkań na terenie gminy Kwidzyn w latach 2010 – 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).	23
Rysunek 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Kwidzyn w latach 2011 – 2019 (źródło: opracowanie własne, dane GUS).....	29
Rysunek 7. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w 2019 roku. (Opracowanie na podstawie danych GOPS Kwidzyn).....	43
Rysunek 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2014 - 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kwidzynie)	44
Rysunek 9. Czy jest Pani/Pan zadowolony(a) z warunków życia w gminie Kwidzyn?	60
Rysunek 10. Czy gmina Kwidzyn jest dobrym miejscem do życia?.....	61
Rysunek 11. Problemy społeczne dotyczące rodziny z dziećmi na terenie gminy Kwidzyn.....	64
Rysunek 12. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz rodzin z dziećmi, realizowane na terenie gminy Kwidzyn?.....	64
Rysunek 13. Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych na terenie gminy Kwidzyn.....	65
Rysunek 14. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane na terenie gminy Kwidzyn?.....	66
Rysunek 15. Problemy społeczne dotyczące osób starszych na terenie gminy Kwidzyn.	66
Rysunek 16. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób starszych, realizowane na terenie gminy Kwidzyn?	67
Rysunek 17. Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na terenie gminy Kwidzyn.	68
Rysunek 18. Jak Pani/Pan ocenia adresowane do dzieci i młodzieży działania profilaktyczne i edukacyjne, realizowane na terenie gminy Kwidzyn?.....	68
Rysunek 19. Jaka jest Pani/Pana zdaniem skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w gminie Kwidzyn?	69
Rysunek 20. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu przez osoby dorosłe młodzież na terenie gminy Kwidzyn jest?.....	70
Rysunek 21. Czy Pani/Pana zdaniem skala zażywania narkotyków i dopalaczy przez osoby dorosłe i młodzież do 18 lat na terenie Gminy Kwidzyn jest??.....	70
Rysunek 22. Jak często Pani / Pan pije alkohol?.....	71

<i>Rysunek 23. Czy miała Pani / Pan problemy wynikające z picia alkoholu?</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 24. Proszę powiedzieć, czy gdyby ktoś z Pani/Pana bliskich miał problemy z alkoholem wiedział(a)bym Pani/Pan, gdzie szukać pomocy?</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 25. Czy próbował(a) Pani/Pan kiedykolwiek narkotyków?</i>	<i>73</i>
<i>Rysunek 26. Jak Pan/Pani uważa, czy zjawisko przemocy w rodzinie jest zjawiskiem powszechnie występującym w gminie Kwidzyn?</i>	<i>74</i>
<i>Rysunek 27. Proszę powiedzieć, jakie są najczęściej spotykane formy przemocy w gminie Kwidzyn?</i>	<i>75</i>
<i>Rysunek 28. W jakiej sytuacji / w jakim miejscu Pani zdaniem najczęściej dochodzi do stosowania przemocy psychicznej i fizycznej?.....</i>	<i>76</i>
<i>Rysunek 29. Okoliczności sprzyjające wystąpieniu przemocy psychicznej w rodzinie.</i>	<i>77</i>
<i>Rysunek 30. Jak Pani/Pan ocenia stopień zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych na terenie gminy Kwidzyn?.....</i>	<i>78</i>

Spis tabel:

<i>Tabela 1. Ludność gminy Kwidzyn oraz powiatu kwidzyńskiego według kategorii na koniec 2019 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Kwidzyn w latach 2016 – 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 3. Saldo migracji zagranicznych w gminie Kwidzyn w latach 2016 – 2019. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 4. Branże i liczba podmiotów w gminie Kwidzyn na dzień 31.12.2019 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 5. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej - stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 6. Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków), liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, liczba spraw skierowanych do Sądu w latach 2017 – 2019.....</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 7. Wskaźnik pracy socjalnej w latach 2014 – 2019 (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej GOPS Kwidzyn).....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 8. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w latach 2014 – 2019. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej GOPS Kwidzyn).....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 9. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2014 – 2019. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej GOPS Kwidzyn).....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 10. Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku w latach 2014 – 2019. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej GOPS Kwidzyn).....</i>	<i>51</i>

<i>Tabela 11. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Kwidzyn w latach 2016 – 2019. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie).....</i>	<i>58</i>
<i>Tabela 12. Ocena warunków życia w gminie Kwidzyn pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 13. Skala występowania poszczególnych problemów społecznych w gminie Kwidzyn.</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 14. Wydatki gminy Kwidzyn w latach 2017 – 2020 wg działów klasyfikacji budżetowej: 801, 851, 852, 853, 854, 855.....</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 15. Ramy finansowe dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kwidzyn na lata 2021 – 2025 w działach klasyfikacji budżetowej: 801, 851, 852, 853, 854, 855.</i>	<i>111</i>